

ཚད་མ་དིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས།
དིགས་ཐིགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་བླུང་བཀོལ།

བླུང་བཀོལ་མཛད་པ་པོ། ཡ་སྦྱབས་རྩེ་མཁན་ཆེན་ཁྱ་འགྲུ་རིན་པོ་ཆེ།

ཚད་མ་རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས།

རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བྱུང་བཀོལ།

མཛད་པ་པོ།

ཡུལ་ས་རྩེ་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགྲུ་རིན་པོ་ཆེ།

THRANGU VAJRAVIDYA EBOOKS

VAJRA VIDYA INSTITUTE LIBRARY

Khajuhi, P.O. Sarnath 221007, Varanasi, U.P. India

Phone: 00-91-542-2595744, 2595748

Email: vvlibrary48@yahoo.in

www.vajravidya.org

www.rinpoche.com

* * * * *

THRANGU VAJRAYANA BUDDHIST CENTRE

RM 912, 9/F., Wah Shing Centre, 11-13 Shing Yip St.,

Kwun Tong, Hong Kong

Phone: (852)2760 8381,

Email: info@thranguhk.org

www.thranguhk.org

Ebook prepared by Ngodup Gyaltsen for

www.dharmaebooks.org

པར་སྐྱོན་གསལ་བཤད།

ད་ལམ་བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་ཡསྐྱབས་ཐེ་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འགྲུ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱེ་
ཐེང་དགུ་པ་ཀམ་སྒོ་གོས་རིང་ལུགས་སྤྱོད་པའི་སེཌ་མཆོག་གིས། དཔལ་ལྷན་དབང་ཀམ་པ་སྐྱེ་ཐེང་
བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་མཆོས་མཛད་པའི་ཚད་མ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུ་བོ་
ཡོངས་སུ་འདུ་བ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཀྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་
ཀྱི་འགྲེལ་བ་འདི་ཉིད། ཡུག་དཔེ་གསར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་ཡོང་རྒྱུར་དམིགས་ཏེ།
གཉིས་པ་རང་དོན་དང་། གསུམ་པ་གཞན་དོན་ལེའུའི་མཛུགས་མ་ཚད་བ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་དུ་བ་
ལྟའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་མ་ལ་ཕན་པའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་ཁ་སྒོར་དང་། ས་བཅད་མ་ཚད་
བ་རྣམས་གསར་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ། ཟུར་བཀོལ་མཛད་གནང་བ་ལགས་ཤིང་། ད་ལམ་གཞུང་འགྲེལ་
འདི་ཉིད་འདི་ག་སྤྱི་ཆ་བཟླ་བྱིད་དཔེ་མཛད་ཁང་ནས་པར་དུ་སྐྱོན་སྐྱབས། ཉོ་གོང་ཁྲ་འགྲུ་ཆོས་
ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཀམ་སྒོ་བ་ལགས་ནས། ཟུར་ཡང་འདི་ག་དཔེ་མཛད་ཁང་གི་དཔེ་དེབ་དུ་མ་ཞིག་
དང་། ཡསྐྱབས་ཐེ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་གསུང་དེབ་མང་པོ་ཞིག་གི་འགོ་གྲོན་སྐྱོན་བདག་གནང་བ་
མ་ཟད། འདི་ལོར་ཡང་ཚད་མ་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དེབ་གྲངས་༡༠༠༠ ཐམ་པ་པར་སྐྱོན་
ཀྱི་སྐྱོན་བདག་ཆཚད་གནང་བ་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་ཐེ་ཆེ་བྱ་རྒྱུ་དང་། ཆད་ལྷག་ལོར་འབྲུལ་
གང་ལྷུང་ཐམས་ཅད་མཁས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དྲུང་དུ་བཟོད་གསོལ་བྱ་བ་ལགས་ཤིང་། ལོར་
བཅོས་བཀའ་སྟོབ་ཀྱང་ལྷག་པོར་སྟོལ་གནང་བཀའ་བྲིན་ལྟ། ཞེས་ཕ་ཆ་བཟླ་བྱིད་དཔེ་མཛད་ཁང་
གི་དོད་མ་པ་དག་སྟོང་ཆེ་རིང་པས་བྱི་ལོ་༢༠༠༩ ལྷ་ལྟེ་ཆོས་༢༥ ལ།

དཀར་ཆག

པར་སྐྱོན་གསལ་བཤད།	IV
འགྲེལ་བཤད་གྱི་འགྲེལ་བ་བྱུང་བཞུགས།	01
མདོན་སྐྱོང་ལེའུ།	07
རང་དོན་ལེའུ་བཤད་བ།	17
གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ལེའུ་བཤད་བ།	43

ཚད་མ་རིགས་གཞུང་ཀྱི་མཆོ་ལས།

རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་བྱུང་བའོལ།

༡༡། །འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

མཁུན་དང་བཅུ་དང་ལྷན་པའི་རང་གཟུགས་མཆོག།

གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་སྟོན་མཆོག་གཞུང་ལོ།

ཞི་བཤིལ་དམ་ཆོས་སྒྲོ་བཀྱའི་འབྲེལ་མཛད་པའི།

བྱུང་མཆོག་དོན་ཀྱན་གྱུང་གིས་དག་ལེགས་སྟོལ།

ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་རོ་མཆོག་ཕྱོད་བའི་ཆད།

རིགས་པས་བྱངས་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་བྱེད་པའི།

སྒྲེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཆོག།

བཀྱལ་མཛད་ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྐུ་སྤྱོད་བའི་བུང།

ཚད་མ་རིག་པའི་སྟོལ་འབྲེལ་ཕྱོགས་སྤང་དང་།

རྒྱས་པར་བཀྱལ་མཛད་ཆོས་ཀྱི་གཟུགས་པ་ཡི།

དགོངས་པ་རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོར་བསྐྱུ་མཛད་པོ།

རྒྱལ་དབང་ཚོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོས་བྱིན་རྒྱབས་སྤྱོད།

མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱས་པ་ཡིས།

དང་པོའི་ལས་ཅན་སྒྲིབས་པ་ལྷུ་རྣམས་ཆེད།

བསྐྱུས་པའི་བསྟན་བཅོས་རིགས་ཐིགས་འགྲེལ་པ་ཅམ།

རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ཉིད་ལས་བརྒྱས་ཏེ་བཀོད།

ཚད་མ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུ་བོ་ཡོངས་སུ་འདུ་བ་རིགས་པའི་
གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་དོན་དུ་རིགས་པའི་ཐིགས་
པས་གིན་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་རི་ལྟར་འགྲེལ་བའི་རྒྱལ་འཆད་པ་ལ་གསུམ། སྐྱུར་བྱེད་ལོ་ཙྏ་བས་
བསྐྱུར་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཛད་པ། བསྐྱུར་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན།
འགྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་དང་། འགྱུར་
ཀྱི་ཐུག་གོ། དང་པོ་ནི།

རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ལྷ་ཡ་བིན་དུ་རྣམ་བྲ་ཀ་ར་ཏ། བོད་སྐད་དུ། རིགས་པའི་ཐིགས་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ།

ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་ཡ་ནི་རིགས་པ་དང་། བིན་དུ་ནི་ཐིགས་པ་དང་། རྣམ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་
དང་། བྲ་ཀ་ར་ཏ་ནི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་ནི།

འཇམ་དཔལ་གཞོན་ནུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་བསྐྱུར་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཐོག་མར་དགེ་
བ་གཞན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་བསྟན་ཅིང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ། བར་དུ་
དགེ་བ་གཞུང་གི་དོན། མཐའ་མར་དགེ་བ་བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི། སྐྱེས་སུའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པའི་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་
ཅན་ཡིན་པས་ན་དེ་བསྟན་ཏོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་སྐྱེས་སུའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ལ་ཉི་
བར་མཁོ་བར་གྱུར་པ་དེའི་བྱིར་བསྐྱེམས་ཏེ་དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ཡོངས་སུ་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་བྱིར་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ་འདི་བརྩམ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་ནི་རེ་ཞིག་བསྐྱུ་བའི་དོན་ཡིན་
ནོ། །ཡན་ལག་གི་དོན་ནི་འདིར་མི་སྐྱུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཁོང་
དུ་ཁྱུད་པར་བྱའོ། །གང་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་བསྐྱུ་ཞིང་མ་ནོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་
པའི་རྒྱ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ།

སྐྱེས་བུའི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ཞེས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ཐག་ཉེ་བ་
 དང་། རྒྱུ་རིང་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། དེ་
 བཞིན་དུ་དོར་བར་བྱ་བ་དང་། སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བའོ། །དེ་ལ་ཐག་ཉེ་
 བ་ནི་གང་ཡུལ་ཐག་ཉེ་བ་ན་ཡོད་པའོ། །རྒྱུ་རིང་བ་ནི་གང་ཐག་རིང་པོ་ན་ཡོད་པའོ། །འཛིག་
 རྟེན་པ་ནི་གང་འཁོར་བའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའོ། །འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ནི་བྱ་ངན་ལས་
 འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །དོར་བར་བྱ་བ་ནི་མི་འདོད་པ་སྟེ་སྤྱུལ་དང་། ཚོར་མ་དང་། དུག་དང་།
 མཚོན་ཆ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །སྤང་བར་བྱ་བ་ནི་འདོད་པ་སྟེ། མེ་རྟོག་གི་སྤང་བ་དང་།
 ཅན་དན་དང་། གོས་དང་། བཟའ་བ་དང་། བཏུང་བ་དང་། མལ་ཆ་དང་། སྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་
 དོ། །འདོད་པ་དང་མི་འདོད་པ་གཉིག་ལས་བསྐྱོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱེད་
 དོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེས་བུའི་དོན་གྲུབ་པར་ངེས་པ་དང་ལྷན་པ་གང་ཅི་སྟེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་
 ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེས་ནི་ལོག་
 པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་བསལ་བས་མ་ནོར་བར་ཤེས་པར་བྱེད་དོ། །

ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་ནི། གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་
 པར་རྟོག་པ་དང་། སྤྱོད་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའོ། །

དེ་ལ་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། སུར་བུ་པའམ་རྩ་རོལ་མཛེས་པ་བ་རྣམས་ན་
 རེ། མངོན་སུམ་གཅིག་ཤུ་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གྲངས་
 ཅན་པ་རྣམས་ནི། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཚད་མ་

གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རིག་པ་ཅན་པ་རྣམས་ནི། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་དང་།
དཔེ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་དང་། ཚད་མ་བཞི་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །རྒྱལ་དཔོག་པའམ་སྤྱོད་
པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་དཔག་དང་། དཔེ་དང་། སྒྲ་ལས་བྱུང་བ་དང་།
དོན་གྱིས་གོ་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཚད་མ་དུག་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ནི་མངོན་སུམ་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ནི་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ནི་སྤྱི་ལོ་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནའོ་ཞེས་བརྗོད་ལ།
གཞན་དག་གིས་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །

འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། འདི་ལྟ་སྟེ། ཁ་ཅིག་ནི་ཚད་མ་ལས་འབྲས་བུ་ཐ་དང་
པར་ཁས་ལེན་ལ། ཁ་ཅིག་ནི་ཐ་དང་པ་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་དེ་
ལྟ་བུའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་བསལ་བས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མ་ཞོར་བར་ཡང་
དག་པའི་ཤེས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བའི་ཚིག་འདིས་ནི། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་
དང་། དགོས་པ་དང་། དགོས་པའི་ཡང་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་བྱུགས་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་
བསྟན་ཏེ། ཚད་མའི་མདོ་རྒྱན་ལས་བརྒྱས་དང་དེའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་

ལམོར་དང་བཅས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱུས་པ་གསུམ་གའི་བཙོན་པར་བྱ་བ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཚོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་དེ་དག་གི་ཚོད་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་པས་བཙོན་བྱ་ཚོད་བྱེད་དུ་འབྲེལ་བ་སྟེ་དོན་གྱིས་བསྟན་པའོ། །འདི་ལ་ཐོས་བསམ་
 གྱིས་ཞུགས་པས་ཚད་མའི་མདོ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལ་འཇུག་ཅིང་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 རྟོགས་པར་གྱུར་པ་ནི་དགོས་པ་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུ་ཐོབ་པ་ནི་དགོས་པའི་
 ཡང་དགོས་པ་སྟེ། རྩ་མ་རྩ་མ་མེད་ན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་ལས་བྱུང་
 བའི་འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་གྲུབ་པོ།

མངོན་སུམ་ལེའུ

གཉིས་པ་བར་དུ་དག་བ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་ལེའུ རང་དོན་ལེའུ
གཞན་དོན་ལེའུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་
པའི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྒྲུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
དགག་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྟོད་ཡུལ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ།།

ཤེས་སྒྲོས་ཏེ། ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་གཞལ་བྱ་ཡང་དག་
པའི་དོན་ཐོབ་པ་ལ་བསྒྲུ་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པའི་བྱེ་བྲག་གམ་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ནི་
རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་གསལ་བར་འཇལ་བའི་མངོན་སུམ་དང་། རྟགས་བཟུང་
ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་སུ་དོན་དཔག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ།།

དེ་ལྟར་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་ན་ཡང་དག་པའི་
ཤེས་པའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་ལུས་ཀྱི། དེའི་དབྱེ་བ་མ་བསྟན་ན་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་
ཁྱབ་པའི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མི་བསྒྲུ་བ་དེ་གསལ་བ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་པར་སྒྲིམ་མི་ལུས་སོ། །དེའི་
བྱིར་གྲངས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཡན་ལག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

དང་ཞེས་པའི་སྒྲ་ནི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་མཐུ་མཚུངས་པར་སྤྱད་པ་ཡིན་ཏེ།
 མངོན་སུམ་ནི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དོན་དང་སྤྱད་པར་བྱེད་པས་ཚད་མ་ཡིན་པ་
 དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡང་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡོངས་སུ་གཙོད་པའི་
 དོན་དང་སྤྱད་པར་བྱེད་པས་ཚད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྒྲ་བ་དཔོན་ཚོས་
 མཚོག་གསུང་ངོ། །དེ་ལྟར་ཚད་མའི་གུངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྟོན་ཡུལ་དང་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་
 རྟོག་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་བཤད་པ། མངོན་སུམ་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འབྲུལ་པའོ། །

ཞེས་སྒྲས་ཏེ། ཚད་མ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངས་པ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དམིགས་གྱིས་བཀར་
 བས་བཤད་པ་ནི། ཕྱི་རོལ་པ་དང་སངས་རྒྱས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་དོན་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་
 པའི་ཤེས་པར་གྲགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་། དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
 རྟོགས་པའི་མ་འབྲུལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲུལ་བར་བསྒྲུབ་པའོ། །

བྲལ་བར་བྱ་བའི་རྟོག་པ་ནི་གང་། དེ་ནི་ལྟར་ན་མ་འབྲུལ་ཅིན། བཤད་པ།

རྟོག་པ་ནི་ཤེས་པ་ལ་བརྟུང་བ་དང་འདྲེས་རུང་བ་སྒྲུབ་བ་སྟེ་དེ་དང་བྲལ་བའོ། །རབ་

རིབ་དང་། ལྷུང་དུ་བསྐྱོར་བ་དང་། གྱུར་ཞུགས་པ་དང་། འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་
བས་འབྲུལ་བ་མ་སྦྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་མོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རྟོག་པ་ནི་སྒྲུ་ཞིང་རྫོད་པར་བྱེད་པའི་སྒྲུ་དང་བརྫོད་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་
གཉིས་འདྲེས་པར་སྣང་བའམ་འདྲེར་རུང་བར་སྣང་བའི་རྟོག་པ་སྟེ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེའི་ངོ་
བོ་དེ་འབྲེལ་བའོ། །མ་འབྲུལ་བ་ནི། འབྲུལ་རྒྱ་དབང་པོ་ལ་ཡོད་པ་རབ་རིབ་དང་། ཡུལ་ལ་
ཡོད་པ་ལྷུང་དུ་བསྐྱོར་བ་དང་། སྤྱི་རོལ་གྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་གྱུར་ཞུགས་པ་དང་། བང་ལ་ཡོད་
པ་རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་ལ་སོགས་པས་འབྲུགས་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་དག་
གིས་འབྲུལ་བར་མ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་སྟེ། མདོར་ན་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་
འབྲུལ་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ།།

རྣམ་ངེས་དང་འཐད་ལྡན་ལས། རབ་རིབ་སོགས་འབྲུལ་རྒྱས་དབང་པོ་འབྲུགས་པར་
བྱས་པ་ལས་འབྲུལ་བར་མ་བསྐྱེད་ཅེས་བཤད་ལ། འདིར་རིགས་ཐིགས་དང་། རྒྱ་ཆེར་
འབྲེལ་ལས། འབྲུགས་པ་ནི། རྒྱུང་མཁྲིས་བད་ཀན་སོགས་བང་ན་ཡོད་པའི་འབྲུལ་རྒྱར་
བཤད་ཅིང་། རྟོག་བྲལ་དང་མ་འབྲུལ་བ་སོ་སོར་འཆད་པའི་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པ་ཙམ་མ་
གཏོགས་པ་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་སེལ་རྩུལ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་དོན་གཅིག་ཏུ་སྣང་ངོ།།

གཉིས་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གངས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན།
སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་། ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་རྣམ་པ་བཞེས་ཏེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་ལའགྲུལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
བཞི་སྟེ་ཞེས་པ་འོ།།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་བཞི། དབང་མངོན། ཡིད་མངོན། རང་རིག །
རྣམ་ལའགྲུལ་མངོན་སུམ་བཤད་པ་འོ། །དང་པོ་ནི།

དབང་པོའི་ཤེས་པ་དང་།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ལ་རེ་ཞིག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ནི། རང་གི་བྱ་མོང་མ་
ཡིན་པའི་བདག་པོའི་རྟོག་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟོག་བྲལ་མ་ལའགྲུལ་བའི་
ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་འོ།།

གཉིས་པ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དམིགས་པའི་བྱད་པར་དང་།
མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

རང་གི་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པ་ཡུལ་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཅན། དབང་པོའི་ཤེས་པ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དབང་ཤེས་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཡུལ་དེའི་ཕྱི་ལོགས་དེ་མ་
ཐག་ཏུ་བྱུང་བའི་དོན་ནི། དབང་ཤེས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡིད་མངོན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་
པས་ན་དམིགས་པའི་བྱད་པར་རོ།།

གཉིས་པ་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་བྱད་པར་ནི།

མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྟོག་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཤེས་པར་མཚུངས་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་རིགས་མཐུན་གྱི་ཤེས་པ་གཞན་
 གྱིས་བར་མ་ཚོད་པར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་དུ་
 བཞེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། དབང་མངོན་གྱིས་མཚུངས་པ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས། དེ་དང་དུས་
 མཉམ་པའི་དོན་གྱིས་དམིགས་རྒྱུན་བྱས་ནས་ཡིད་མངོན་སྤྱེ་བས། གཟུང་བྱེད་འཛིན་པ་དང་
 ལོང་བ་ལ་སོགས་པས་དོན་གསལ་བར་མཐོང་བའི་སྒྲོན་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ནི།

སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་རིག་པ་དང་།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་འཛིན་པའི་གཙོ་བོ་སེམས་དང་། དོན་གྱི་བྱུང་པར་འཛིན་པའི་
 སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་རིག་པ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་ལུལ་
 བའི་བྱིར་མངོན་སུམ་མོ། །དེ་ལྟར་ན། ཆགས་ལ་སོགས། །རང་རིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ། །
 ཞེས་པའི་མདོའི་དོན་ལགས་པར་བཤད་བྱེད་ཏོ།།

བཞི་པ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་བཤད་པ་ནི།

ཡང་དག་པའི་དོན་བསྒྲོམ་པའི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་བ་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ལོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་གང་ཞེ་ན། ཡང་དག་པའི་དོན་བདེན་པ་ཡང་དང་

ཡང་དུ་བསྒྲེམས་པ་ན། བསྒྲེམ་བྱའི་དོན་ལ་གསལ་སྒྲུང་ཐོབ་ཏུ་ཉེ་བའི་རབ་གྱི་མཐའ་ལས་བྱུང་
ཞིང་། བསྒྲེམ་བྱའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་གིན་ཏུ་གསལ་བར་འཛིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ནི་
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་ནི།

དེའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། དོན་གང་ཉེ་བ་དང་མི་ཉེ་བ་དག་ལས་ཤེས་པ་
ལ་སྒྲུང་བ་ཐ་དད་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ཉིད་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སྟེ་
དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ནི་དོན་བྱེད་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཞན་ནི་
སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། མངོན་སུམ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེའི་ཡུལ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ། ཤེས་པ་ལ་
ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ཉེ་བར་གནས་པ་དང་མི་ཉེ་བར་གནས་པ་ལས་ཤེས་པ་ལ་སྒྲུང་བའི་རྣམ་པ་
གསལ་མི་གསལ་ཐ་དད་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དོ། །དེ་ནི་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་དངོས་པོ་ནི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་
རོ། །དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལས་གཞན་ནི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་ནི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཡུལ་ཡིན་
ནོ། །དེ་ལ་ཚད་མ་རྒྱས་པ་དང་། འབྲིང་པོ་གཉིས་ལས་ནི་ཐོག་མར་ཚད་མའི་སྟོད་ཡུལ་ལ་
ལོག་པར་རྟོག་པ་སེལ་བར་མཛད་ལ། བསྐྱས་པ་ལས་ནི་ཚད་མའི་གྲངས་དང་མངོན་སུམ་གྱི་
ངོ་བོའི་མཁུག་ཐོག་ཏུ་ཡུལ་ལ་ལོག་རྟོག་སེལ་བར་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་
དང། དེ་བསྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་སྟེ། རོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། སྒར་ཚད་མའི་གྲངས་དང་སྟོད་ཡུལ་དང་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་
པ་བསལ་ནས། ད་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསྟན་མ་ཐག་པའི་མངོན་
སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཚས་ཅན། ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། རོན་རྟོགས་
པ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ཇི་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་དུ། རོན་རབ་ཏུ་སྟོན་པའི་ངོ་བོ་ཡང་རོན་རྟོགས་པའི་རང་བཞིན་
གྱི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་དེ་ཉིད་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་བཤད་པ་ནི།

རོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དེའི་ཚད་མ་སྟེ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ནི་རོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཚད་
མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཚད་མ་དེ་རང་གང་ཡིན་ཅེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་རོན་དང་
མཚུངས་པའམ་འདྲ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ།

ཇི་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་ཤེས་པ་ནི་དོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན། འོ་ན་ཚད་མ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན། སྤྲུལ་པ། ཤེས་པ་འདིའི་དོན་
 དང་འདྲ་བ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། མཚུངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 སོ། །དོན་དང་འདྲ་ཞེས་པ་ཡང་དོན་དུ་སྒྲུབ་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། འདྲ་བ་
 དེ་ཡང་རྣམ་པ་དང་སྒྲུབ་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །

གལ་ཏེ་དོན་དང་འདྲ་བ་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀར་
 འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དངོས་པོ་གཅིག་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པས་ཇི་
 ལྟར་ན་དོན་དང་འདྲ་བ་ཚད་མ་ཡིན་ཅེ་ན།

དེའི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དོན་དང་འདྲ་བ་དེའི་དབང་གིས་དོན་རྟོགས་པར་གོ་
 ཞིང་། ཁོང་དུ་ཅུད་པ་དེ་འགྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཚད་མར་རིགས་སོ། །

ཇི་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་དོན་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ནི། འདྲ་བའི་
 དབང་གིས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

དེས་ན་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་དོན་རྟོགས་གཉིས་ཡང་དག་པར་ན་ཐ་དད་པ་མེད་
 ཀྱང་རྟོག་པའི་ངོར་ལྷོག་པའི་ཆོས་ཐ་དད་པས་རྣམ་པར་བཞག་འཛོག་གི་རྒྱ་འབྲས་སམ།
 བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་དོ། །

འདིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དོན་ལས་སྐྱེས་པ་དང་དོན་རྟོགས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལྟར་
མཛད་པ་ནི། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཀྱི་དོར་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་
དག་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་སྒྲུབ་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པ་ཙམ་
ཞིག་གནས་སྐབས་སུ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་པ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་སྡོན་པོ་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཞིག་སྒྲུབ་བ་ན་རྗེས་ཀྱི་རྟོག་པས་སྡོན་པོ་ལས་
སྐྱེས་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་བྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་འདོད་ལ།

མ་བརྟགས་གཅིག་ལུ་ཉམས་དགའ་བར་ནི་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཅུང་
ཟད་བརྟགས་ཤིང་དབྱད་པ་ན་སྒྲུབ་བ་ལྟར་དུ་མེད་དེ། འདི་ལྟར། སྡོར་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་སྡོན་
པོ་འདྲ་བར་སྐྱེས་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་སྡོན་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་མིང་ཙམ་འདོགས་པར་བྱེད་ན་ནི་
དགག་ཏུ་མེད་ལ། སྡོན་པོ་འདྲ་བར་སྐྱེས་པས་ཡང་དག་པར་སྡོན་པོ་ལས་སྐྱེས་པར་འགྱུར་ན།
དུས་མཉམ་པའི་པ་ལ་ཤིང་ནགས་ཆེལ་རྣམས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་འདྲ་བར་སྐྱེས་པའི་བྱིར། ཕན་
ཚུན་བསྐྱེད་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།

དེ་བཞིན་དུ་སྡོར་སྒྲུབ་གི་ཤེས་པ་ལ་སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་སྒྲུབ་བ་ལ་སྡོན་པོ་རྟོགས་སོ་ཞེས་
མིང་ཙམ་འདོགས་པ་ལ་ནི་དགག་ཏུ་མེད་ལ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་
སྡོན་པོ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྡོན་པོའི་རྣམ་པ་ནི་བྱི་རོལ་གྱི་སྡོན་པོ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་སྐད་དུ་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། གང་གི་བྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྡོན་པོར་སྒྲུབ་བ་དེའི་

སྒྲིབ། སྒྲོན་པོ་རྟོགས་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །མིག་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ལས་ཤེས་པ་སྒྲིབ་
པ་དེའི་དབང་གིས་ན་ཤེས་པ་དེ་སྒྲོན་པོ་མྱོང་བ་ཡིན་པར་བཞག་པར་མི་རྒྱས་ཀྱི། སྒྲོན་པོ་འདྲ་
བ་མྱོང་བས་ནི་སྒྲོན་པོ་རིག་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པས་སྒྲོན་
པོར་སྒྲུང་བ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་སྒྲོན་པོ་རྟོགས་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་པར་བཞག་པ་ན། སྒྲོན་
པོར་སྒྲུང་བ་འདི་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་སྒྲོན་པོ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། དེའི་དབང་
གིས་ཤེས་པ་ལས་སྤྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་རིམ་གྱིས་མངོན་དུ་གྱུར་ནས་མཐར་སྐྱ་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་
ལ་རིག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིགས་པའི་དབང་ལྷན་རྒྱལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པའོ།།

དོན་འདི་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་རིགས་པའི་ཐིགས་པ་འདིར་ནི་ཚད་མ་དང་འབྲས་བུའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མ་མཛད་དོ།།

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྐྱབ་པ་ནི། ཚད་མ་ལགས་པར་
བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལོངས་སུ་འདུ་བ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚའི་
རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རྒྱ་བྱེད་པས་ཇི་ལྟར་འགྲེལ་བའི་རྒྱལ་ལས། མངོན་
སུམ་གྱི་ལེའུ་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་དང་པོའོ།། །

རང་དོན་ལེའུ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རང་དོན་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་དང་། ལེའུའི་མཆོན་བསྟན་
པའི་སྒྲོ་ནས་མཐུག་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བརྟེན་པ་རྗེས་དཔག་བཤད་པ། རྟེན་
གཏན་ཆོག་པ་བཤད་པ། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་
སྒྱུར་བསྟན། རང་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་དོན་དང་གཞན་གྱི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་རང་
གི་དོན་གྱི།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མཛོན་སུམ་བཤད་ཟིན་ནས། རྗེས་སུ་དཔག་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་རྗེས་
སུ་དཔག་པ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པོ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། རང་གི་
དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །

འོ་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཆོན་ཉིད་མི་སྟོན་པར་དབྱེ་བ་སྒྲོ་བར་དུ་ཅིའི་བྱིར་སྟོན་ཅི་ན།
གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། སྒྲུའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། རང་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི།
ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་སོ་སའི་
མཆོན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ནར་དབྱེ་བ་སྒྲུས་སོ། །སོ་སའི་མཆོན་ཉིད་ཅི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན།
གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཆོན་ཉིད་འོག་ནས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཚན་ཉིད་བཤད་པ་
དང་། ཞར་ལ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་ལོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཅེས་བརྗོད་ན་ཤེས་པའི་བྱང་
པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་དམིགས་པའི་
ཤེས་པ་དེ་ནི་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཞར་ལ་འབྲས་བུ་བཤད་པ་ནི།

འདིར་ཡང་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་འབྲེལ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མའི་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི། རྒྱར་ལེའུ་དང་
པོར་མངོན་སུམ་གྱི་འབྲས་བུ་བཤད་པ་བཞིན་དུ་རིག་པར་བྱལོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདི་
ལྟར་མངོན་སུམ་གྱིས་སྟོན་པོ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བ་ན་སྟོན་པོར་རྟགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་
འཛིག་པའི་རྒྱ་སྟོན་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། སྟོན་པོ་རྟགས་པའི་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ནི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟེ་བ་ན། འཇུག་ཡུལ་
དང་འབྲེལ་བ་ནི་འདིའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། འཇུག་ཡུལ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་རྟགས་པའི་ཐ་སྙད་

དུ་བཞག་པ་ནི་ཚད་མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ནོ། །དེ་བས་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པས་རང་གི་འཇུག་ཡུལ་
རྟོགས་པ་ནི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་འབྲུབ་པར་འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྟོན་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ལ་བཞི། རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཚུལ་གསུམ་སོ་
སའི་ངོ་བོ། རྟོགས་གསུམ་གྱི་ངེས་པ། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ནི།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཚུལ་གསུམ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ནི།

རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མཐུན་པའི་རྟོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་
དང་། མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བའི་མིང་ཅན་གྱིས་འདོད་ཚུལ་ཅན་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་
ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་དང་པོའོ། །མཐུན་པའི་རྟོགས་དེ་ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་
གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་དེ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཡིན་
ནོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་གཟོད་ཀྱི་དགོས་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།།

གསུམ་པ་རྟོགས་གསུམ་གྱི་ངེས་པ་ནི།

རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི། འདིར་གྱིས་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་

ལྷན་པའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་དོན་མཐུན་པའོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི། མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ལས་གཞན་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་དང་།
 དེ་མེད་པའོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ནི། གཏན་ཆོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་
 པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་གི་ཆོས་ཅན་
 ནོ། །མཐུན་པའམ་མཚུངས་པའི་ཕྱོགས་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་དོན་མཐུན་
 པའམ་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ། །མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་གང་
 ཡིན་པའོ། །དེ་ཡང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དེ་ལས་གཞན་པ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་དང་། མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་དེ་མེད་པའོ།།

གཞུང་འདིས་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་འགལ་དུ་བཤད་པས། གང་
 དག་དེ་གཉིས་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་གཞུང་འདིས་བཀག་ནས་འདུག་
 གོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཆོས་མཆོག་གིས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་
 ཡིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། གྲངས་ངེས་པ་དང་། དབྱེ་བ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི།

ཚུལ་གསུམ་པོ་དག་ནི་རྟགས་གསུམ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པ་སྟེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པོ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ནས་ཡང་མཚན་ཉིད་
དེ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་དང་དབྱེ་བ་གང་ཞེ་ན། རྟགས་ནི་གསུམ་ཁོ་ན་དང་
ལྡན་པ་སྟེ་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་དངོས་ལ་བཞི། མི་དམིགས་པའི། རང་བཞིན་གྱི། འབྲས་བུའི་གཏན་
ཚིགས། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བྱད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི།

མི་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའོ། །དེ་ལ་མི་དམིགས་པ་ནི།
དབེར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ན་བུམ་པ་མེད་དེ། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་
གྱུར་པ་ལས་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དམིགས་པའི་རིག་བྱར་
གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་གཞན་ཆང་བ་ཉིད་དང་རང་བཞིན་བྱད་པར་ཅན་ཏེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དགག་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ།
མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། ཡོད་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ། རང་བཞིན་
དང་འབྲས་བུའི་རྟགས་སོ།

གསུམ་པོ་དེ་ལས་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ནི། དབེར་ན་སྒྲུང་རུང་གི་བུམ་པ་
མེད་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ན་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་རུང་གི་བུམ་པ་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་
དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལས་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལ་

དཔེར་ན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་བྱ་ཞེས་པས་ནི། ཇི་ལྷ་ར་མི་དམིགས་པ་འདི་ཇི་ལྷ་བ་དེ་བཞིན་
དུ་གཞན་ཡང་ཡིན་གྱི། འདི་འབའ་ཞིག་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་རྟོ།

དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་གང་ཞེ་ན། བུམ་འཛིན་གཤམ་པའི་
དམིགས་པའི་རྒྱུ་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་དབང་ཡིད་དེ་རྒྱུ་གསུམ་ཚང་བར་གྱུར་
པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ལས། བུམ་འཛིན་གྱི་གཤམ་པ་བྱུང་བར་ཅན་དུ་གྱུར་བ་ཡིན་ལ། གང་
ཡང་རུང་བ་གཅིག་མ་ཚང་ན་ཡང་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་
དགོངས་སོ།

རང་བཞིན་བྱུང་བར་ཅན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ཅེ་ན།

རང་བཞིན་གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་གཞན་དག་གྱུང་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ཁོ་
ནར་འགྱུར་བའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དམིགས་པའི་རྒྱུ་རྣམས་རུང་གི་བུམ་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་དབང་པོ་དང་ཡིད་
ལ་བྱེད་པ་དག་ཡོད་ན་བུམ་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་རང་
བཞིན་བྱུང་བར་ཅན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི།

རང་བཞིན་ནི་རང་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་གྱུར་པ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་གྱི་གཏན་
ཚིགས་ཏེ། དཔེར་ན་གིང་ག་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི་གིང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྷ་བྱའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ནི། རང་གི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཙམ་ནས་ཡོད་པར་
འགྱུར་བའི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །དཔེར་ན། ཤ་བ་རིང་པོ་འདི་ནི་ཚོས་ཅན། ཤིང་ངོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་སྟེ། ཤིང་
ཤ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ནི།

འབྲས་བུ་ནི། དཔེར་ན་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དུ་བ་དང་ལྗན་པའི་ལ་དེ་ན་ཚོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་
བ་ལྟ་བུའོ།

བཞི་པ་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་བྱང་པར་ནི།

འདི་ལ་གཉིས་ནི་དངོས་པོ་སྐྱབ་པའོ། །གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གཞན་དག་ན་རེ། ཚུ་ལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཅིག་
ཁོ་ན་མ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རྟགས་པ་ཐ་དད་པར་བྱེད་ན་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་གཅིག་ལུང་
རབ་ཏུ་དབྱེ་བའང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་
གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་བྱས་པ་འདི་ལ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་
དངོས་པོ་གོ་བར་བྱེད་པས་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། གཅིག་མི་དམིགས་པའི་གཏན་
ཚིགས་ནི། བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་གོ་བར་བྱེད་པས་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་རྟགས་ཚེས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་སྦྱར་བ་སྟོན་པ་
དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ལ་
བསྟོན་པ། འབྲེལ་བ་མེད་ན་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་བ། འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་
རོ། །དང་པོ་ནི།

རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན། དོན་གྱིས་དོན་གོ་བར་བྱེད་དེ།

ཞེས་སྟོན་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པ་གསུམ་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་
མ་ཡིན་ཅེ་ན། རྒྱ་མེད་དང་རང་གི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། འབྲས་བུ་དུ་བ་དང་
རང་བཞིན་བྱས་པ་གཉིས་པོ་མེད་མི་རྟག་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བར་བྱེད་བྱ་མེད་
པས་ཚིག་གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་བསྟུས་སོ། །དུ་བ་དང་བྱས་པ་གཉིས་མེད་མི་རྟག་པ་ལ་
རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན། དུ་བ་དང་བྱས་པའི་དོན་གྱིས་མེད་མི་རྟག་པའི་དོན་
གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་གོ་བར་
བྱེད་པ་ཡིན་ལ། གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འབྲེལ་བ་མེད་ན་རྟགས་སུ་མི་འགྱུར་བ་ནི།

དེ་དང་མ་འབྲེལ་ན་དེར་མི་འབྲུལ་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཞེས་སྟོན་ཏེ། དུ་བ་དང་བྱས་པ་ཚེས་ཅན། མེད་མི་རྟག་པ་ལ་རང་བཞིན་དེས་མ་འབྲེལ་
ན་ནི་དེ་གཉིས་དང་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་མེད་ན་མེད་མི་

རྟག་པ་དེར་མི་ལུགས་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན་མེད་
ན་མི་འབྱུང་བར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་དང་འབྲེལ་ཡུལ་གྱི་བྱད་པར་ནི།

བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལ་རྟགས་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས། གང་ཞིག་གང་
ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཅེ་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གྱི་དོན་ལ་རྟགས་གྱི་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་
ཡིན་ཏེ། རྟགས་དེ་ཡང་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
ཆོས་གྱི་དོན་ནི་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་བའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་བ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། དགག་རྟགས་
གྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འབྲས་
བུའི་རྟགས་གྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ། དེ་གཉིས་གྱི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དངོས་སུ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། བྱས་པ་དེ་རྒྱ་རྒྱུ་རང་གི་རང་བཞིན་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཅེ་ན།
བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་གྱི་དོན་མི་རྟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་གང་ཡིན་པའི་བྱས་པ་ཆོས་ཅན།

རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་མི་རྟག་པ་དེར་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་བྱས་པ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་བས་ནོ།།

ཅི་སྟེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་དམ་བཅའ་བའི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་
རོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་ན་སྟེ་དོན་དམ་པར་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་པར་རྟོག་
པས་སྒོ་བཏགས་པའི་ཕྱོག་པའི་ངོ་བོ་ལ་བལྟོས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཡིན་
ཏེ། རྟོག་ངོའི་ངེས་པ་ལ་བལྟོས་པ་ཉིད་ནི་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དེའི་ཕྱིར་བྱས་མི་རྟག་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་དད་པ་ནི། རྟོག་ངོའི་ངེས་པ་ལ་བལྟོས་པ་ཁོ་ནར་
རིགས་ཀྱི། དངོས་པོ་ལ་ཐ་དད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འབྲས་སུའི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ་ནི།

བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་
ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་འབའ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་པར་
བྱ་བའི་ཆོས་མེ་ལས་བྱུང་བའི་རྟགས་དུ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་མེ་
དང་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པས་མེད་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

ཅིའི་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི།

གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ཅེ་ན། རྟགས་གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུས་གང་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་
 དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཚུས་གང་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་
 ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་འོ། །གང་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་
 ལ། རྟགས་འདི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་རྟགས་སུ་འགྲུབ་
 བ་ལ། བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཁོ་ནས་
 འབྲེལ་བ་གྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི།

དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཁོ་ནས་དངོས་པོ་གྲུབ་པོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་དེར་ཟད་མོད། བསྐྱབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་འབྲས་རང་
 གཉིས་པོ་ཁོ་ནར་ཇི་ལྟར་ངེས་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་དུ་བ་དང་རང་བཞིན་བྱས་པ་དེ་གཉིས་པོ་ཁོ་
 བས། མེ་དང་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་ཡོད་པར་འགྲུབ་སྟེ། བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་དེའི་དངོས་པོ་
 ལ་བདག་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་དང་། དུ་བ་ནི་མེ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྒྲོ་ནས་འབྲེལ་བ་ཡིན་
 ལ། འབྲེལ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དང་། དུ་བ་མེའི་འབྲས་བུ་ཁོ་
 བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ན་འོ།

གཉིས་པ་དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཤད་པ་ལ་བཞི། དགག་པའི་ཐ་སྐྱད་འགྲུབ་

པ་སྒྲུབ་བ་མི་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་པ། མི་སྒྲུབ་བ་མི་དམིགས་པ་ལས་དགག་པ་བསྐྱབ་
མི་རུས་པ། མི་དམིགས་པ་འི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ། དེ་ལས་འཕྲོས་པ་འི་དོན་བཤད་
པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

དགག་པ་སྐྱབ་ཀྱང་མི་དམིགས་པ་ཇི་སྐད་སྒྲོས་པ་ཁོ་ན་ལས་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་
ཡོད་ན་ནི་དེ་མི་སྲིད་པ་འི་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འོན་ཏེ་དགག་པ་འགྱུབ་པ་ནི། མི་སྒྲུབ་བ་མི་དམིགས་པ་ལས་ཀྱང་ཅི་འི་ཕྱིར་
འདོད་པར་མི་བྱེད་ཅེན། ལུས་པས་དབེན་པ་འི་གཞི་འགའ་ཞིག་ཏུ་ལུས་པ་དགག་པ་འི་ཐ་སྙད་
གྲུབ་པ་ནི། སྒྲུབ་རུང་གི་ལུས་པ་མི་དམིགས་པ་ཇི་སྐད་སྒྲོས་པ་ཁོ་ན་ལས་འགྱུབ་པར་འགྱུར་
ཏེ། ཅི་འི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུས་པས་དབེན་པ་འི་གཞི་དེར་དགག་པར་བྱ་བ་འི་དངོས་པོ་ལུས་པ་ཡོད་
ན་ནི་སྒྲུབ་རུང་གི་ལུས་པ་མི་དམིགས་པ་མི་སྲིད་པ་འི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་མི་སྒྲུབ་བ་མི་དམིགས་པ་ལས་དགག་པ་བསྐྱབ་མི་རུས་པ་ནི།

གཞན་དུ་ནི། ཡུལ་དང་། དུས་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་འི་དོན་དམིགས་
པ་འི་རིག་བྱར་མ་གྱུར་པ་རྣམས་ལ། རང་གི་མངོན་སུམ་ལོག་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་
པར་ངེས་པ་མེད་པ་འི་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། སྒྲུབ་བ་མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་དུ་མི་སྒྲུབ་བ་མི་དམིགས་པ་ལས་དགག་པ་

བསྐྱབ་མི་ལུས་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་བསྐྱལ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ནའང་མི་སྣང་བ་
 མི་དམིགས་པ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་གྱུར་
 བ་སྟེ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་དང་བྱལ་བའི་དངོས་པོ་རྣམས་ལ། ཡུལ་དང་། དུས་དང་། རང་
 བཞིན་གྱི་བསྐྱལ་བའི་དབང་གིས་ལྟ་བུ་པོ་རང་གི་མངོན་སུམ་ལོག་ཀྱང་བསྐྱལ་དོན་གྱི་
 དངོས་པོ་མེད་པར་ངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་ངེས་པ་ཤད་པའི་སྣང་བ་མི་དམིགས་
 བ་ཁོ་ན་ལས་དགག་པ་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

འོན་ཏེ་སྣང་བ་མི་དམིགས་པ་འདི་ཅི་འདྲི་བོ་ཡིན། གང་གི་དུས་ན་ཚད་མ་ཡིན། ཅི་ཞིག་
 བྱེད་ཅིན།

མི་མོངས་པར་བྱན་པའི་འདུ་བྱེད། སྐྱབ་པ་པོའི་མངོན་སུམ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་
 ལོག་ན། དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་སྟེ། དེ་ཉིད་གྱི་དངོས་པོ་མེད་པར་ངས་པའི་
 ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། འདིས་ནི་སྣང་རུང་གི་བུམ་པ་མི་དམིགས་པ་ནི་བུམ་པ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ལ།
 དེ་ཡང་གྲུབ་ཟིན་པས་བུམ་པ་མེད་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་བུམ་པ་མེད་
 པའི་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ།།

བུམ་པས་དབེན་པའི་ས་ཁྲོགས་ཚས་ཅན། བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པར་བྱེད་དུ་
 རུང་སྟེ། བུམ་པ་ཡོད་ན་སྐྱབ་པ་པོའི་མངོན་སུམ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གང་རུང་ལ་སྣང་དུ་

རུང་བ་ལས་སྒྲང་བ་ལོག་པ་སྟེ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར། ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ལ་མཐོང་
བས་བསྐྱེད་པ་དྲན་པ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འདུ་བྱེད་མི་སྒྲོངས་པ་སྟེ། ཉམས་པ་མེད་པར་
ཡོད་པ་དེ་ལ་མི་སྒྲོངས་པར་དྲན་པའི་འདུ་བྱེད་ཅེས་བྱའོ།

དེ་ལ་དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདས་པའི་མི་དམིགས་པ་གསལ་བར་དྲན་པ་དང་། ད་
ལྟར་གྱི་མི་དམིགས་པ་གསལ་བར་དྲན་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྟོན་
འདི་ན་ལུས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པར་མ་གྱུར་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དུས་
གཏན་ནས་མི་དམིགས་པའི་བྱེད་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། ལུས་པ་མེད་པའི་ཐ་སྟངས་ནི་ལུས་པ་མེད་
དོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྣམ་པར་གཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་དང་། ཐེ་ཚོམ་མེད་
པར་འགོ་བ་དང་འོང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་ལུས་ཀྱི་མེད་པའི་ཐ་སྟངས་དེ་ལུས་པ་
མེད་པར་གཤེས་ན་ནི་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགོ་བ་དང་འོང་བ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །མེད་པའི་ཐ་
སྟངས་རྣམ་པ་དེ་གསུམ་ཆར་ཡང་འཇུག་པར་བྱེད། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མཐོང་བ་སྒྲང་རུང་མི་
དམིགས་པ་ཡིན་ནོ།

ཅིའི་བྱིར་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཁོ་ན་ལ་མི་དམིགས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཅེ་ན།
དེ་ཁོ་ན་ལ་མི་དམིགས་པ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་མི་དམིགས་པ་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་ལུས་པའི་བྱིར་དང་། མ་འོངས་པའི་མི་དམིགས་པ་ནི།
རང་ཉིད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་མི་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་
དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ནི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་བརྩ་གཅིག་སྟེ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་རྟགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བརྩ་གཅིག་ཏུ་དབྱེར་ཡོད་དེ།
གཏན་ཆིགས་འགོད་པའི་སྒྲོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་བརྩ་གཅིག་ཏུ་བྱེ་བའི་བྱིར། བརྗོད་ཚུལ་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་བྱེ་བར་བཤད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ནི་དབྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བརྩ་གཅིག་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི།

རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་དུ་བ་མེད་དེ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་
གྱུར་པ་ལས་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བ་ནི། དཔེར་
ན་དུ་བས་དབེན་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། དུ་བ་ཡོད་ན་དམིགས་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལས་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི།

འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་དུ་བའི་རྒྱ་ནུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་
དག་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་འབྲས་སུ་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་ནི། དཔེར་ན་
དུ་བས་དཔེན་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ན་ཚེས་ཅན། དུ་བའི་རྒྱ་ལུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་དག་
མེད་དེ། དུ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

རྒྱ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲས་སུ་དང་ལུན་པ་མ་ཡིན་པས་འབྲས་སུ་མ་མཐོང་བ་
ལས་ལུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་མེད་པ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ལུས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་ཐ་མར་གྱུར་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། གཞན་རྣམས་ལ་
ནི་གོགས་སྤིང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་སོ།

གསུམ་པ་ནི།

ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་གིང་མེད་པའི་ཕྱིར་གིང་ག་པ་
མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་ནི། དཔེར་ན་གིང་མེད་ཀྱི་བྲག་
རྫོང་སྐྱེ་ཐེར་བ་འདི་ནི་ཚེས་ཅན། གིང་ག་པ་མེད་དེ། གིང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

བཞི་པ་ནི།

རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གང་བའི་
རེག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བ་
ནི། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པའི་ས་སྟོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གྲང་བའི་རེག་པ་
མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ལྷ་པ་ནི།

འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གྲང་
བའི་རེག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཚེས་དེའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བ་ནི། དཔེར་ན་དུ་
བ་དྲག་ཕྱུར་བས་བྱབ་པའི་ས་སྟོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གྲང་བའི་རེག་པ་མེད་དེ། དུ་བ་དྲག་
ཕྱུར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

དྲག་པ་ནི།

འགལ་བ་བྱབ་པ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་དངོས་པོ་བྱུང་བ་ཡང་འཛིག་པར་ངེས་
པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ། རྒྱ་གཞན་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཚེས་དང་འགལ་བ་དེས་བྱབ་པའི་ཚེས་གཞན་དམིགས་པ་རྟགས་
སུ་སྒྱུར་བ་ནི། དཔེར་ན་འཛིག་པ་ཆོས་ཅན། ངེས་པར་འགྱུར་བ་མེད་པར་ཐལ། ཐོ་བ་ལ་
སོགས་པའི་འཛིག་རྒྱ་དོན་གཞན་དེ་ལས་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

འདིའི་དངོས་དོན་ལོག་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའོ། །དངོས་པོ་བྱང་བ་ཡང་ཞེས་པ་ནི་
 ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་སྟེ། དངོས་པོ་སྐྱེས་ཤིང་བྱང་བ་ཡང་འཛིག་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ངེས་པར་
 འགྱུར་བ་མེད་ན་མ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་སྐྱོས་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏོ།།

བདུན་པ་ནི།

འབྲས་བུ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གྲང་བའི་རྒྱ་
 ལུས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱར་བ་ནི།
 དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ན་ཚོས་ཅན། གྲང་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལུས་
 པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དེ་དག་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

བརྒྱད་པ་ནི།

བྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་མེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་བ་
 མའི་རེག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཚོས་ལ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་
 སྦྱར་བ་ནི། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ན་ཚོས་ཅན། བ་མའི་རེག་
 པ་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

དགུ་པ་ནི།

རྒྱ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་དུ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བ་ནི། དཔེར་ན་མེ་མེད་
མཚན་མའི་རྒྱ་མཚོ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

བརྩ་པ་ནི།

རྒྱ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་འདི་ན་སྲུ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་
བྲག་མེད་དེ། གདུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་ཉི་ཤ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དགག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བ་
ནི། དཔེར་ན་མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་བྱབ་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། བྲང་འབྲས་སྲུ་ལོང་
བྱེད་མེད་དེ། གདུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་མེ་སྟོབས་ཆེན་དེའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་བས་
ནའོ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། དེ་ལ་སོགས་པས་ནི་སྟགས་པས་ཉིན་པའི་སོ་ཐམ་ཐམ་པ་ལ་
སོགས་པ་གཟུང་དོ། །བྱེ་བྲག་ནི་འཛིགས་པ་དང་དད་པ་ལ་སོགས་པས་སྲུ་ལངས་པ་ལས་
བྱེ་བྲག་ཏུ་སྒྱུར་པའོ།།

བརྩ་གཅིག་པ་ནི།

རྒྱ་འགལ་པའི་འབྲས་སུ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཕྱོགས་འདི་ན་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྐྱུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྷན་པའི་མི་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དགག་བྱའི་ཚེས་ཀྱི་རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་དྲགས་སུ་སྦྱར་
བ་ནི། དཔེར་ན་དུ་བ་བྲག་སྦྱར་བས་བྱབ་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ན་ཚེས་ཅན། གྲང་བའི་འབྲས་
བུ་སྦྱ་ལོང་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་དང་ལྗན་པ་མེད་དེ། དུ་བ་བྲག་སྦྱར་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྗན་པ་ནི་སྦྱ་ལངས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་སྦྱེས་བུའོ། །སོགས་པ་
དང་བྱེ་བྲག་གི་དོན་གོང་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི། གོང་དུ་བཤད་པའི་མི་དམིགས་
པའི་སྒྱུར་བ་དེ་དག་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུ་བར་བསྟན་པ། རང་དོན་གྱི་
སྐབས་སུ་སྒྱུར་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་ནུས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན། སྒྲིང་བ་མི་དམིགས་པས་
མེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྟོད་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ། མི་སྒྲིང་བ་མ་དམིགས་པས་མེད་པའི་དོན་
དང་ཐ་སྟོད་བསྒྲུབ་མི་ལུས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སྒར་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་གཅིག་པོ་དགག་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་བཤད་པ་མ་
ཡིན་ནམ། འོ་ན་ཇི་ལྟར་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། རང་བཞིན་འགལ་བ་
དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་དགག་པར་བྱེད་ཅི་ན།

དོན་གཞན་ཡོད་པ་དང་། དགག་པ་དག་གི་སྒྲིང་བ་ཐ་དང་ཀྱང་བརྒྱད་པའི་སྒོ་ནས།

འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་བཅུ་པོ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་ནི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་དུ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་རོ།།

ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་
 བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ།།

འོན་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་ཡང་གཞན་ལ། འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་
 སོགས་པ་ཡང་གཞན་ཏེ། འདི་ལྟར་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ནི་དོན་
 གཞན་དགག་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་དོན་གཞན་
 ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཇི་ལྟར་ན་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དེའི་ནང་དུ་འདུ་ཞེན།

གལ་ཏེ་དོན་གཞན་ཡོད་པ་དང་། དགག་པ་དག་གིས་སྒྱུར་བ་ཐ་དད་དུ་གྱུར་ཁྱད་། བརྒྱད་
 པས་འདིའི་ནང་དུ་འདུ་བར་དགོངས་ཀྱི། དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་རེ་ཞིག་འབྲས་བུ་
 མི་དམིགས་པ་དག་ལ་ནི། དུ་བ་མེད་པས་ན་དུ་བའི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་མེད་མེད་པར་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་རོ། །གང་ན་དུ་བ་མེད་པ་དེ་ན་དེའི་རྒྱ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་དག་མི་
 དམིགས་པས། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པར་འདུས་སོ། །སྒྲུབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཐ་དད་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །ལ་ལ་ནི་འབྲས་བུ་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྒྱ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ལ་ལ་ནི་
 རང་བཞིན་མེད་པའི་སྒྲོ་ནས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་བྱབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པས་བྱབ་པར་བྱ་
 བ་མི་དམིགས་པར་ཁོང་དུ་རྒྱད་པར་བྱ་བ་སོགས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་། མེ་ཡོད་པས་གང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་
 བྱེད་ལ། གང་ན་མེ་ཡོད་པ་དེ་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་བའི་རིག་པ་མི་དམིགས་
 པས་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་
 དམིགས་པ་ལ་ཡང་དུ་བས་མེ་བསྐྱབས་ནས་གང་བ་མེད་པར་ཁོང་དུ་ཁྱད་པར་བྱེད་དོ། །དེར་
 ཡང་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་བ་མི་དམིགས་པས་ན། རང་བཞིན་མི་དམིགས་
 པའི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཉིད་དོ།

འགལ་བ་བྱབ་པ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་། རྒྱ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་
 འགྱུར་བ་མེད་པ་ཉིད་བསྐྱབས་ནས། ངེས་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་སེལ་བར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་དེར་
 དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་མི་དམིགས་པ་ཞེས་སྣ་མ་བཞིན་དུ་འདུ་བར་འགྱུར་
 རོ། །དེ་ནི་དཔེའི་སྒོ་ནས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་གོས་ཀྱི་ཆོན་ཐམས་ཅད་དུ་སྣང་དུ་བྱང་
 བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཡང་མི་དམིགས་པ་བཞིན་ནོ།

དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་བར་ལ་ཡང་དུ་བས་མེ་བསྐྱབས་ཏེ།
 གང་བ་རྫོགས་པར་བྱེད་ལ། དེ་ལོག་ན་གང་ན་ཡང་སྲུ་ལོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་
 དང་ལྡན་པའི་མེ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་དེར་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་མེ་
 དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་མི་དམིགས་པས་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདུ་བ་ཉིད་དོ།

གང་དག་འབྲས་བུ་དང་རྒྱ་གཉིས་བྱ་བ་དང་ཐ་མི་དད་པ་དག་གིས་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཉེ་

བར་བཏགས་ནས། རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་དུ་འདྲེལ་བཞུགས་བརྗོད་པ་དེ་དག་གི་དེ་ནི་
བཏགས་པས་འདུ་བ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་བའི་ཚྭ་གས་གཅིག་
ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་ལ། བརྒྱད་པའི་དོན་ཡང་མི་འཐད་དོ།

གཉིས་པ་རང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་སྦྱར་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་དད་པ་རྣམས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་ཡང་མི་མཐུན་པ་ཅན་གྱི་ཚད་
མས་བསྟོག་པར་བརྗོད་པས་འདྲེལ་བཞུགས་བྱ་བ་ནི། གང་ཞིག་གང་དང་མཐུན་པར་འགྱུར།
རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ནི་སྦྱར་བ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེར་མི་དམིགས་པར་
སྦྱར་བའི་བྱེ་བྲག་ལས་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་ཡིན་གཤམ་ན་ཡང་། དེའི་ཕྱིར།

སྦྱར་བ་མཐོང་བ་གོམས་པ་ལས་བདག་ཉིད་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་བཅད་པ་
རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། བདག་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་བྱེ་བྲག་
བསྟན་ཏོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། སྦྱར་བ་རྣམས་མཐོང་བ་ནི་རྟོགས་པའོ། །དེ་ཡང་ཐ་དད་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ནི་
གོམས་པའོ། །དེ་ལྟར་བས་ན་སྦྱར་བ་རྣམས་ལ་གཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་ཕྱིར། བདག་ཉིད་ཀྱང་གང་
གི་ཚེ་འགལ་ཞིག་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ། སྦྱར་བའི་ཚུལ་ཁོ་ནས་རྟོགས་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་བདག་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་སྦྱར་
བའི་བྱེ་བྲག་བསྟན་ཏོ།

གསུམ་པ་སྒྲུབ་པ་མི་དམིགས་པ་ས་མེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི།

རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་སྒྲོས་ཀྱི། འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་ནི་དེ་མེད་
པས་དེའི་བྱིར། རི་ལྟར་ན་དེ་དག་མི་འབྲུལ་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེ་ན།

མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པའི་མི་དམིགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རང་བཞིན་
འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་
དགག་པ་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་
དག་ལས་དམིགས་པ་དང་། མི་དམིགས་པར་ཡང་རིག་པར་བྱའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྒྲུབ་པ་མི་དམིགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་བཤད་པ་
གང་ཡིན་པ་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། གལ་ཏེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པའི་རིག་
བྱར་གྱུར་པ་ལས་མི་དམིགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ནི། དེའི་ཆེ་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་དགག་
པ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་གཞན་དུ་ན་མ་ཡིན་ནོ། །རང་བཞིན་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་གལ་ཏེ་
དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་ན། དེའི་ཆེ་མི་མཐུན་པ་ཅན་དགག་པར་ནུས་པ་
ཡིན་ཀྱི་གཞན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན།

གཞན་དག་ལ་ནི་འགལ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་མི་
འབྲུབ་པའི་བྱིར་རོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འགལ་བ་དང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་དག་མི་འབྲུབ་པ་ལ་

ནི་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ནི་འདི་སྐད་དུ་གང་དག་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་
 བ་དེ་དག་ལ་ནི་འགལ་བ་ཡང་མི་འགྲུབ་ལ། འགལ་བ་མེད་པ་ཡང་མི་འགྲུབ་པོ། །རྒྱ་དང་
 འབྲས་སུ་ཡོད་པར་ཡང་མི་འགྲུབ་ལ། རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་ཉིད་མེད་པར་ཡང་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་
 བསྟན་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འདུག་པ་གང་
 དག་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ནི་འགལ་ཞིག་ཉེ་བས་མི་སྣང་ན་ནི་དེ་དང་འགལ་བར་ཡིད་ཆེས་པར་
 ཡང་ཅུས་ལ། གང་དག་འགལ་ཞིག་ཉེན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འདུག་སྟེ། དམིགས་པ་དེ་ལ་
 ནི་འགལ་བ་མེད་དོ་ཞེས་ངེས་པར་བྱེད་དོ།

དེ་བཞིན་དུ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་ཡོད་ན། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་
 རྣོན་མ་མཐོང་བ་གང་ཞིག་དམིགས་པ་ལ། དེ་ནི་དེ་མེད་པར་ནི་མི་དམིགས་ན། དེ་ནི་དེ་ལས་
 བྱུང་ངོ་ཞེས་དེ་གཉིས་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་འདི་དངོས་པོར་ངེས་པར་བྱེད་ལ། གང་མེད་ཀྱང་གང་
 ཞིག་དམིགས་པ་དེ་གཉིས་ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་ཉིད་དུ་མེད་པར་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལྟར་རེ་
 ཞིག་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས་མི་དམིགས་པ་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

བཞི་པ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པས་མེད་པའི་དོན་དང་ཐ་སྙད་བསྐྱབ་མི་ཅུས་པར་བསྟན་པ་ནི།

འོ་ན་སྣང་བ་མི་དམིགས་པས་དགག་བྱ་མེད་པ་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་སྐྱབ་པར་བྱེད་ན་དེ་
 ལས་གཞན་པ་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པས་ཅི་ཞིག་བསྐྱབ་ཅིན།

བསྐྱལ་པའི་ཡུལ་མི་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལོག་པའི་
 མཆན་ཉིད་ནི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་ལོག་ཀྱང་དོན་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་
 ཕྱིར་རོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་པའི་ཡུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་བསྐྱལ་དོན་དུ་
 མོང་བའི་གང་ཟག་དེས། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ནི། ཡུལ་བསྐྱལ་དོན་དེ་ཡོད་མེད་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། མེད་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་གཏན་
 ཆོག་ས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཆད་མ་ལོག་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་བསྐྱལ་པའི་ཡུལ་མི་
 དམིགས་པ་སྟེ། བསྐྱལ་དོན་དམིགས་པའི་ཆད་མ་ལོག་པ་འཕམ་བསྐྱལ་དོན་མ་དམིགས་ཀྱང་
 བསྐྱལ་པའི་དོན་དེ་མེད་པར་མི་གྲུབ་པོ། །ཆད་མ་ནི་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཆད་མ་ལོག་
 པས་རྒྱ་ཙམ་ལོག་པར་མི་འགྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཆན་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་མཇུག་བསྟུ་བ་ནི། ཆད་མ་ལོགས་པར་
 བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་ཡོངས་སུ་འདུ་བ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཆོའི་
 རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རྒྱ་བྱེད་པས་རི་ལྟར་འགྲེལ་བའི་རྒྱལ་ལས། བདག་
 གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནམ་པར་བཤད་པའི་ལེའུ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །

གཞན་དོན་རྗེས་སྲུ་དཔག་པའི་ལེའུ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཞན་དོན་རྗེས་སྲུ་དཔག་པའི་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུ་ལྷན་གཞུང་
དངོས་དང་། ལེའུ་ལྷན་མཆོན་བསྟན་པས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྫོང་བྱེད་བསྟུ་བ་
པའི་ངག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། བརྗོད་བྱ་བསྟུ་བ་བྱ་དང་སྟུ་བ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་ཉིད་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་
རྒྱས་པར་བཤད། རྒྱགས་ཆོག་བསྟུ་བ་པའི་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་བཀག་པས་དོན་བསྟུ་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སྲུ་དཔག་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་སྟེ། རྒྱ་ལ་
འབྲས་བུ་བཏགས་པའི་བྱིར་བོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་རྗེས་སྲུ་དཔག་པའི་ངོ་བོ་ནི། སྒོ་ལ་བ་
རང་གི་ཚད་མས་མཐོང་བའི་རྗེས་སྲུ་འགོ་བ་དང་། བསྟོག་པ་བ་དང་། རྒྱགས་ཆོས་ཏེ་ཚུལ་
གསུམ་པའི་རྟགས་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་ངག་གསུམ། དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་གང་
ཡིན་པ་ནི་དེའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ།།

རྗེས་སྲུ་དཔག་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་བྱིར་ཆོག་གི་བདག་
ཉིད་ལ་རྗེས་སྲུ་དཔག་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་བརྗོད་པ་ལས་དེ་ལ་བྲན་པ་སྟེ་ལ། དྲན་

པ་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྐྱེ་བས་བརྟུན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་
བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྟན་པ། དེ་
ཉིད་སོ་སོར་བཤད་པ། ཁྲབ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་དེ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དང་། ཆོས་མི་
མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནོ། །སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་མ་གཏོགས་པར་འདི་གཉིས་དོན་དུ་ནི་བྱེ་
བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་སྦྱོར་
བའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་དཔའི་
ཆོས་ཅན་གཉིས་ཏྲགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་
དང་། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་གཉིས་ཏྲགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཆོས་
མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དུ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གལ་ཏེ་སྦྱོར་བ་འདི་གཉིས་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་
གསུམ་པའི་ཏྲགས་དོན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གི་སྦྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་ཐ་
དད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པར་སྦྱོར་བ་འདི་གཉིས་ཀས་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཏྲགས་བརྗོད་པ་ལ་བྱང་
པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དགོས་པའི་དོན་སྟོན་བྱེད་དུ་ནི་བྱེ་བྲག་གསུམ་བྱང་པར་ཅི་ཡང་མེད་དོ།

གཉིས་པ་དེ་ཉིད་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཚེས་མཐུན་པའི་སྒྱུར་བ་བཤད། ཚེས་མི་
མཐུན་པའི་སྒྱུར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མ་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་བཤད། རང་
བཞིན་གྱི་སྒྱུར་བ་བཤད། འབྲས་བུའི་སྒྱུར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལ་ཚེས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནི། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་མ་དམིགས་
པ་དེ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུབ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་
གཞན་འགའ་ཞིག་མཐོང་བ་བཞིན་ཏེ། རྩོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གང་ན་དམིགས་པའི་
རིག་བྱར་གྱུར་པ་བུམ་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲིས་ཏེ། ཚེས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རེ་ཞིག་ཚེས་
མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྱུར་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བའི་དཔེར་བརྗོད་
པ་ནི། ཡོད་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས་གང་བུམ་པ་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི། བུམ་པ་
མེད་པའི་ཐ་སྟད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུབ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་གཞན་འགའ་ཞིག་
བཞིན། བུམ་པ་མི་དམིགས་པའི་ས་རྩོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གང་ན་ཡོད་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་
གྱུར་པ་ལས་བུམ་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་སྒྱུར་བ་བཤད་པ་ལ་ལྷ། རང་བཞིན་དག་པ་བའི་སྒྱུར་བ། བྱེད་
ཚེས་ཐ་མི་དད་ལ་བལྟོས་པའི་སྒྱུར་བ། བྱེད་ཚེས་ཐ་དད་ལ་བལྟོས་པའི་སྒྱུར་བའི་བྱུང་བ་
བརྗོད་པའི་ཚུལ། དེ་གསུམ་གྱི་རྩོགས་ཚེས་བརྗོད་པའི་ཚུལ། དེ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་དང་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ནི་གང་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་
མི་རྟག་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་དག་
པའི་སྒྱུར་བའོ།།

ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒྱུར་
བ་ནི། གང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལ་སོགས་
པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་དག་པ་པའི་སྒྱུར་བའི་བྱབ་པ་དཔེ་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་
བསྟན་པའོ།།

གཉིས་པ་བྱེད་ཆོས་ཐ་མི་དད་ལ་བཟླས་པའི་བྱབ་པ་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ནི།

གང་སྟེ་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་
ཀྱི་བྱེད་བྱག་གིས་རང་བཞིན་གྱི་སྒྱུར་བའོ།།

ཞེས་སྒྲུབ་ཏེ། གང་སྟེ་བ་དང་ལྡན་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བྱ་བ་
ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བྱེད་ཆོས་ཐ་མི་དད་ལ་བཟླས་པའི་བྱེད་བྱག་
གིས་བརྗོད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྱུར་བའི་བྱབ་པ་བསྟན་པའོ།།

གསུམ་པ་བྱེད་ཆོས་ཐ་དད་ལ་བཟླས་པའི་སྒྱུར་བའི་བྱབ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ནི།

གང་བུས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་བྱད་པར་གྱི་བྱེད་བྱག་གིས་ཏེ། རང་གི་

ངོ་བོ་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ངོ་བོ་ནི་བྱས་པའོ་ཞེས་
བྱའོ། །བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་ཅན་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གང་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་
བྱ་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་བྱེད་པར་དུ་བྱེད་པ་ཅན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཡོད་
པ་སྟེ། གཏན་ཆོག་གས་བྱས་པ་རང་གི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རྒྱུ་རྒྱུན་གཞན་གྱི་བྱེད་
པ་ལ་བལྟོས་ནས་བྱས་པའི་ངོ་བོ་ནི་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ། །རྒྱུ་རྒྱུན་གྱིས་བརྩལ་མ་ཐག་
ཏུ་བྱུང་བ་དང་། རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱེད་ཆོས་ཐ་དད་པ་ཅན་ལ་བལྟོས་པ་ལ་སོགས་པ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་ཡང་བྱས་པ་ལ་ཇི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱའོ།

ཇི་སྐད་དུ་ཆོས་མཆོག་ཚུང་བ་ལས། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི། རྣམ་པ་
གསུམ་དུ་བསྟན་ཏེ། དག་པ་དང་། ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེ་བྲག་ཅན་དང་། ཐ་དད་པའི་བྱེ་
བྲག་ཅན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ།

བཞི་པ་དེ་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཚུལ་ནི།

ཡོད་པའམ། རྒྱེ་བ་དང་ལྡན་པའམ། བྱས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྒྲ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉི་
བར་སྟོན་པའོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་གྱི་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་བསྟན་

ནས། རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཚོས་དང་སྒྱུར་བ་ནི། སྒྲ་ཡང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
 པའམ། སྒྲ་ཡང་སྒྲེ་བ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའམ། སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 སྒྲ་ནི་སྒྱུར་བ་གསུམ་པོ་དེའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ཉེ་བར་བསྟན་པའོ།།

ལྷ་པ་དེ་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་སྒྱུར་བ་ནི།

སྒྲུབ་པའི་ཚོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་སྒྲུབ་པ་ཅི་ལྟ་བུ་དག་གིས་སྒྲུབ་
 པའི་ཚོས་ཙམ་དང་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་རྗེས་སྲུ་འབྲེལ་བར་གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་
 ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཅི་རང་བཞིན་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དེ་དག་རྟགས་ཚོས་ལ་འབྲེལ་བ་མ་
 གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་ལ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ལ་
 སྒྱུར་ཞེ་ན། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་། སྒྲེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་། བྱས་
 པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་མི་རྟག་པ་བསྒྲུབ་པ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཚད་མ་རི་
 ལྟ་བུ་དག་གིས་མཐོང་བས་སྒྲུབ་པའི་ཚོས་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དང་། སྒྲེ་བ་དང་ལྡན་པ་དང་།
 བྱས་པ་ཙམ་དང་། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་མི་རྟག་པ་དང་རྗེས་སྲུ་འབྲེལ་བར་གྲུབ་པ་ཁོ་
 ནར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་སྟེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་སོགས་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་
 ལ། མི་རྟག་པའང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སོགས་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བསྒྲུབ་
 བའི་ཚོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་གཏན་ཚིགས་སྲུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་ཚོས་མཚོག་
 དང་། དུལ་བའི་ལྟ་གཉིས་ཀས་སོ།།

གལ་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། འོ་ན་ནི་དམ་
བཅའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཆོག་ས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

དངོས་སུ་ན་དེ་ཉིད་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། རང་བཞིན་ཡང་གཏན་
ཆོག་ས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དངོས་སུ་སྟེ་དོན་དམ་པར་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་ཐ་དད་པ་མེད་པས། སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་དང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། རྟག་པས་སྒྲོ་བཏགས་ཏེ་ཐ་དད་པས་བྱས་
པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་མཆོག་གསུང་ངོ།

དུལ་བའི་ལྷ་ས། འདི་ལྷར་དོན་དམ་པ་ནི་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་བྱས་པ་ཡིན་
གྱི། བྱས་པ་ཡང་གཞན་ལ་མི་རྟག་པ་ཡང་གཞན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྷར་ཞེ་ན། ཟུང་དང་
རྒྱུན་རྒྱུས་ཀྱིས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་འཛིག་པའི་རང་ཚུལ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་
ནོ། །རང་བཞིན་ཀྱང་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི། འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་
རང་བཞིན་ཉིད་གཏན་ཆོག་ས་ཁོ་ནར་བསྐྱར་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ།

འདི་ལྷར་ན་བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཅེ་ན།

དེ་ཟུབ་ལ་དེ་མ་ཟུབ་ན་ནི། དེའི་རང་བཞིན་ཉིད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། འབྲུལ་པ་ཡང་
སྟོན་པའི་བྱིར་རོ།

ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། བྱས་པ་དེ་གྲུབ་ལ་མི་རྟག་པ་དེ་མ་གྲུབ་ན་ནི། མི་རྟག་པ་དེའི་རང་བཞིན་རྒྱ་
 རྒྱུན་གྱིས་བྱས་པ་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བྱས་ན་འང་མི་རྟག་པའི་
 རྒྱབ་པ་འབྲུལ་བ་སྤྱིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་སྦྱར་བ་བཤད་པ་ནི།

འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ནི། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དེ།
 དཔེར་ན་ཆང་བང་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏེ། འདི་ན་ཡང་དུ་བ་ཡོད་དོ། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
 བུའོ། །འདིར་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ། རྒྱ་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བ་ལ་འབྲས་བུ་འི་གཏན་ཆོག་སུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྦྱར་བ་ནི། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དེ།
 དཔེར་ན་ཆང་བང་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ཏེ། འདི་ན་ཡང་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །རང་
 བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་སུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱི་སྦྱར་བ་འདིར་ཡང་།
 རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལས་རྒྱ་བསྐྱབ་པའི་བྱ་བ་ལ་འབྲས་བུ་
 གཏན་ཆོག་སུ་བརྗོད་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱར་བ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མི་དམིགས་པའི། རང་
 བཞིན་གྱི། འབྲས་བུའི་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་ནི། གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་

པ་དེན་ཅི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་
བུ་ཡིན་ན་འདི་ན་ཅི་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་བྱམ་པ་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་སོ་
ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཚེས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྒྱུར་བ་ནི་གསུམ་ལས། རེ་ཞིག་མི་དམིགས་
པའི་ཚེས་མི་མཐུན་པའི་སྒྱུར་བའི་དཔེ་ནི། གང་གཞི་འགའ་ཞིག་ན་བྱམ་པ་ཡོད་ལ། ཡོད་
པ་ལྟར་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་དེ་ནི་ཚད་མས་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གཞི་འདི་ན་ནི་ཡོད་ན་
དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་དེ་ལྟར་ཚད་མས་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་
དམིགས་པའི་སྒྱུར་བའོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་ཚེས་མི་མཐུན་པའི་སྒྱུར་བ་བཤད་པ་ནི།

མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་ཡོད་པའམ་སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའམ་བྱས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་
ན། སྐྱེ་ནི་ཡོད་པའམ། སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའམ། བྱས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་
གྱིས་སྒྱུར་བའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། མི་རྟག་པ་ཉིད་གྲུབ་པ་མེད་ན། དངོས་པོར་ཡོད་པའམ། སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའམ།
བྱས་པར་གྲུབ་པ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ན། སྐྱེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པའམ། སྐྱེ་བ་དང་ལྷན་པའམ།
བྱས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྱུར་བའོ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྒྲིབ་བ་ནི།

མེ་མེད་ན་དུ་བ་མི་འབྲུང་བ་ཉིད་ལ། འདི་ན་ནི་དུ་བ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་
བུའི་གཏན་ཆོག་གི་སྒྲིབ་བའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་མེ་མེད་ན་དུ་བ་མི་འབྲུང་བ་ཉིད་ཡིན་ལ། གཞི་འདི་ན་ནི་དུ་བ་ཡོད་
དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོག་གི་སྒྲིབ་བའོ།།

གསུམ་པ་བྱབ་པ་བརྗོད་ཚུལ་ལ་ཚུད་པ་སྒྲོང་བ་ལ་གསུམ། སྒྲིབ་བ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་ལས་
གཅིག་པར་བསྟན། དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལས་ཡིན་པ། དེས་མི་དམིགས་པའི་སྒྲིབ་བའང་མཆོན་
ལུས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དོན་གྱིས་ན་ཆོས་མཐུན་པས་ཀྱང་སྒྲིབ་བ་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་རྟོགས་ཏེ། དེ་
མེད་ན་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་གཏན་ཆོག་གི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་རྟོགས་ཏེ། དེ་མེད་ན་ནི་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་མེད་ན་གཏན་ཆོག་མེད་པར་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གལ་ཏེ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྒྲིབ་བས་ལྷོག་པ་མ་བསྟན་ལ། མི་མཐུན་པའི་སྒྲིབ་
བས་རྗེས་འགོ་མ་བསྟན་པས་ན། དེ་རི་ལྟར་ན་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པར་འབྱུང་
ཞེ་ན། ཆོས་མཐུན་པའི་སྒྲིབ་བ་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཤུགས་ལས་སམ། དོན་གྱིས་ཆོས་མི་མཐུན་
པའི་སྒྲིབ་བ་ཉིད་གྱིས་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་ལྷོག་པ་རྟོགས་པར་ལུས་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པའི་

སྒྱུར་བ་བརྗོད་པས་ལྷོག་པ་རྟོགས་པ་དེ་མེད་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་གཏན་ཚིགས་
རྗེས་སུ་འགོ་བ་སྒྲོས་ཡིད་ཆེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་སྒྱུར་བས་རྗེས་འགོ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་རྗེས་སུ་
འགོ་བ་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། སྒྲོས་གཟུང་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དེ་མེད་ན་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བའི་ཚུལ་མེད་ན་གཏན་ཚིགས་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དེ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལས་ཡིན་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་མེད་ན་རྗེས་སུ་འགོ་
ལྷོག་མི་འཐད། འབྲེལ་བའི་དབྱེ་བ། གྲུབ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་མེད་ན་ནི་ཅིག་ལོག་པས་གཞན་ངེས་པར་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་ན་ལྷོག་པ་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་པ་འདི་གང་ལས་ཤེ་ན།
རྟགས་ཚུལ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲེལ་བ་དེ་མེད་ན་གཅིག་ཤོས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་ལོག་པས་
གཞན་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་ལྷོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ལ་རྟ་མེད་པས་བ་
ལང་དག་ཀྱང་ངེས་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་དུལ་བའི་ལྟས་སོ།།

གཉིས་པ་འབྲེལ་བའི་དབྱེ་བ་ནི།

དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་སྒྲོས་
པ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ཡང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་རི་སྟེང་པ་ནམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་
འདུས་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བའོ། །ཞེས་ཚད་མ་
ནམ་པར་འབྲེལ་བར་སྒྲོས་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གྲུབ་དོན་བསྟུན་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

དེས་ན་ལྷོག་པ་བརྗོད་པས་འབྲེལ་བ་བསྟན་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ལྷོག་པའི་
ཚིག་གིས་ནི་འབྲེལ་བ་བསྟུན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོ་ཡང་རུང་ལྷོག་
པའི་སྒྲོ་ཡང་རུང་སྟེ། ཚིག་གཅིག་བརྗོད་པས་ཀྱང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་བསྟན་པར་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་ན་ཚིག་
གཉིས་ཀྱིས་སྒྱུར་བ་བསྟན་པར་ངེས་པ་མེད་དོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེས་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལོག་ན་སྐྱབ་བྱེད་ལྷོག་པར་
བརྗོད་པས་ནི། རྟགས་ཚོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་
ཚོས་དང་འབྲེལ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་ལོག་པས་རྟགས་ངེས་པར་ལྷོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ལྟ་བུས་ན་ལྷོག་པ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རྟགས་ཚིག་གིས་ནི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་
ཁོ་ན་བསྟུན་པ་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བསྟན་པ་
ཞེས་བྱ་སྟེ། ཟུ་མཚན་དེ་ལྟ་བུས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྱུར་ཡང་
རུང་། ལྷོག་པ་དངོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་ནས་སྒྱུར་ཡང་རུང་སྟེ། རྟགས་ཚིག་གཉིས་ལས་གང་

ཡང་རུང་བ་གཅིག་བརྗོད་པས་ཀྱང་། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་
གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀ་བརྟན་པར་འགྱུར་བས་ཆོས་མཐུན་པ་
དང་མི་མཐུན་པའི་ཆོག་གཉིས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དངོས་སུ་བརྟན་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་དེས་མི་དམིགས་པའི་སྒྱུར་བའང་མཆོན་རུས་པ་ནི།

མི་དམིགས་པ་ལ་ཡང་། གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དམིགས་
པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བརྟན་པར་མི་དམིགས་ན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་འགོ་བ་གྲུབ་བོ།

ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་རྟགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ་མི་དམིགས་པའི་
རྟགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ལ་ཡང་ལྟོག་པ་བརྟན་པའི་སྒྲིམ་རྗེས་འགོ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་སུམ་
པ་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་སུམ་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་
བརྟན་པར་གྱུར་པ་ན། སུམ་པ་མི་དམིགས་ན་སུམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་
པར་རུས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྒྱུར་བས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་བརྟན་པར་གྲུབ་བོ།

གསུམ་པ་ཕྱོགས་ཆོག་བསྐྱབ་པའི་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་བཀག་པས་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི།

སྒྱུར་བ་འདི་གཉིག་ལ་ཡང་ཕྱོགས་བརྟན་པར་ངེས་པ་མེད་དེ། འདིར་ཆོས་མཐུན་པ་
ཉིད་ཅན་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ལ་ཡང་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་
མེད་པའི་ཐ་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། འདི་ན་ཡང་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་སུམ་

པ་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བྱགས་ཀྱིས་འདིན་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་
 འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཐ་སྟངས་
 གྱི་ཡུལ་གང་ཡོད་ལ། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་
 བ། འདིན་དེ་འདྲ་བའི་བུམ་པ་དེ་ནི་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བྱགས་ཉིད་
 ཀྱིས་འདིར་ཡོད་པའི་ཐ་སྟངས་གྱི་ཡུལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཞེས་སྟོས་ཏེ། ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྦྱར་བ་འདི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་དངོས་
 སུ་བསྟན་པར་ངེས་པ་མེད་དོ། །རི་ལྟར་མེད་ཅེ་ན། འདི་ལྟར་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱར་
 བ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་དངོས་སུ་ངེས་པར་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་
 གྱུར་པ་གང་བུམ་པ་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྟངས་གྱི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གཞི་འདི་
 བ་ཡང་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་བུམ་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པར་གྱུར་པ་ན།
 བྱགས་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་འདིར་ནི་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །

ཆོས་མཐུན་པའི་སྦྱར་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་ལ་ཡང་
 ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཐ་སྟངས་གྱི་ཡུལ་གང་བུམ་པ་ཡོད་ལ།
 དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་བུམ་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ན། གཞི་འདི་ན་ནི་དེ་
 འདྲ་བའི་བུམ་པ་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པར་གྱུར་པ་ན། བྱགས་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་
 འདིར་ཡོད་པའི་ཐ་སྟངས་གྱི་ཡུལ་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་གོ་བར་ཅུས་པས། གདོན་མི་ཟ་

བར་བསྐྱབ་པའི་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ཕྱོགས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་པའི་ངག་གི་རང་བཞིན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ངག་གི་བརྗོད་བྱ་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ་བཞི། བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་དང་། སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་དབེ་བཤད་པ་དང་། སུན་འབྱེན་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་སྤྱིར་བསྟན། མ་གསལ་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་ངོས་གཟུང་བས་སྤྱིར་བསྟན་པ། སོ་སའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཕྱོགས་རིམ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་ཞེན། རང་གི་ངོ་བོ། ཁོ་ན་དང་། བདག་ཉིད་དང་། འདོད་པ་དང་། མ་བསལ་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། ཕྱོགས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་འདིས་མཚན་ཉིད་རིམ་ལྟ་དང་ལྟན་པ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་ཞེན། དྲི་ཚོ་ལ་རང་གིས་མ་གྲུབ་པ་ངོ་བོའི་དོན་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། རྒྱ་ཚོ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་དང་། མ་བརྗོད་ཀྱང་ཞེས་པས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དང་། དྲི་ཚོ་ལ་གྱིས་ཚད་མས་མ་བསལ་བའི་ཚགས་དོན་ཞིག་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

ཅི་སྟེ་ཡང་བསྐྱབ་པའི་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་སྟོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
ན། དེའི་མཚན་ཉིད་བཤད་ནས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པའི་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་དེའི་
མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། འོན་ཀྱང་ཁ་ཅིག་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དེ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་
དང་། བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་དེར་ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐོང་བས་དེ་བསལ་བའི་ཕྱིར་སྟོགས་གྱི་
མཚན་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། རོ་བོ་དང་། ཁོ་ན་དག་དང་།
བདག་ཉིད་དང་། འདོད་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་བོ་ནི།

རང་གི་རོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པའོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། རང་གི་རོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ཞིག་
དེའི་རོར་སྒྲ་ཚོལ་གྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། གྲུབ་ཟིན་པ་བསྐྱབ་མི་
དགོས་པའི་ཕྱིར་དེས་ན་རོ་བོའི་དོན་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ཁོ་ན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི།

རང་གི་རོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱབ་པ་
ཉིད་ཡིན་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་
གཏན་ཚིགས་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ནི་སྒྲ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་

ཡིན་ན། དེ་འདྲིར་ནི་སྐྱབ་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པའི་བྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཁོ་ནར་
ནི་མི་འདོད་དོ།

ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲུས་པའི་དགོས་པ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་
བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་མ་འོངས་པ་
ན་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་ད་ལྟ་བ་བསྐྱབ་བྱར་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཏན་ཆོག་སྲུ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་བཀོད་
པ་ལྟ་བུ་སྟེ། མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཉིད་ནི་སྐྱ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་པར་
བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་དེ་སྐྱ་འདྲིར་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་བརྗོད་པའི་བྱིར།
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་མི་འདོད་དོ།

གསུམ་པ་བདག་ཉིད་སྒྲུས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི།

བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེའི་ཆོ་སྒྲུབ་པས་བསྐྱབ་པ་སྐྱས་པ་གང་ཡིན་པའོ། །དེས་
ན་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱབ་པ་སྐྱས་ན་ཡང་། བསྟན་
བཅོས་དེ་བྱེད་པས་ཆོས་ཅན་དེ་ལ་ཆོས་མང་ཞིག་ཁས་ལེན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེའི་ཆོ་
སྒྲུབ་པ་དེས་ཆོས་གང་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཅིག་
ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།

ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲུས་པའི་དགོས་པ་ནི། སྐྱ་སྒྲུབ་དང་བྱི་སྒྲུབ་ཅོད་པ་དེའི་

ཆོ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྤྲོ་བའི་ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་
སྤངས་པ་གང་ཡིན་པའོ།།

དེ་སྐད་དུ། སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཀྱང་ཆེར་འགྲེལ་ལས། འདིས་ཚུད་པའི་དུས་
དེའི་ཆོལ་བ་འདིས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་རང་འདོད་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་འདིའི་
འབྲས་བུ་ནི་ཆོལ་བས་མི་འདོད་པའི་ཆོས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་བཀག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལས་རྣམ་པར་བཞག་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་སྤྲོ་ན་ཡང་བསྟན་བཅོས་དེ་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་
དེ་ལ་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་མང་ཞིག་ཁས་ལེན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། སྤྲོ་ཆོལ་དང་སྤྲོ་ཆོལ་ཚུད་པ་དེའི་ཆོ་
སྤྲོ་ཆོལ་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དྲིས་པའི་དོན་ལ་སྤྲོ་ཆོལ་དེས་ཆོས་གང་ལ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པར་འདོད་
པའི་དོན་དེ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཅིག་ཤོས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་འདོད་པ་སློས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི།

འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གང་ལ་ཚུད་པས་སྐྱབ་པ་བཀོད་པ་དེ་སྐྱབ་པར་འདོད་
པའོ། །དེ་ནི་ཆོག་ཏུ་མ་སྤྲོས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཚུད་པའི་གཞི་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་
 དོན་ཁྱེད་དེ། མལ་ཆདང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
 བུའོ། །འདིར་བདག་གི་དོན་ཞེས་མ་བརྗོད་ཀྱང་བདག་གི་དོན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་སྤྲུལ་པ་ཙམ་ཁོ་ན་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་
 པར་འགྱུར་རོ།

ཞེས་སྤྲུལ་ཏེ། འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྤྲུལ་པའི་དགོས་པ་ནི། རྟོག་ཕྱི་རྟོག་ཚུད་གཞིའི་དོན་
 གང་ལ་ཚུད་པའི་རྒྱ་དེས་གང་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བཞེད་པའི་དོན་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་
 འདོད་པའོ། །དོན་དེས་ནི་ཆོག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྤྲུལ་སུ་ཟེན་ཀྱང་དེ་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་
 ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །དོན་དེ་ནི་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་ཚུད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དཔེར་ན་གངས་ཅན་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ངོར་བདག་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པར་
 འདོད་ནས་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཁྱེད་དོ། །དཔེར་ན་
 མལ་ཆདང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

སྐབས་འདིར་བདག་གི་དོན་ཞེས་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་མིག་སོགས་བདག་དོན་ཁྱེད་
 པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཞེ་འདོད་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་བསྐྱབ་བྱུང་བརྗོད་པ་དེས་ན་སྤྲུལ་
 ཙམ་ལ་གཞན་དོན་ཁོ་ན་ཁྱེད་པར་བསྐྱབ་པ་དེ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སངས་
 རྒྱས་པས་ཀྱང་གྲུབ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་དགོས་པ་མེད་དེ་ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་མ་བསལ་བ་བྱེ་བྲག་རྩ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་བརྗོད་པས་མདོར་
བསྟན། དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད། གྲུབ་དོན་སྒྲོས་པས་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་དེ་དག་དང་ལྡན་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྐྱབ་པར་
འདོད་པའི་དོན་གང་ཞིག་ལ། མངོན་སུམ་དང་། རྗེས་སྲུ་དཔག་པ་དང་། བྲགས་པ་
དང་། རང་གི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བསལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་
བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཀུན་ལས་བརྟུས་པར་བསྐྱབ་བྱའི་མཚན་ཉིད་དུ་མ་བསལ་བ་སྒྲོས་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་སྤྲ་མ་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་དུ་
ཟིན་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དང་ཞེས་རྟགས་སོ། །

གཉིས་པ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི།

སེལ་བྱེད་ཚད་མ་བཞིའི་བསལ་བྱ་དེ་ལ་ཡང་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དེ་ཞིག་མངོན་སུམ་
གྱི་བསལ་བ་ནི།

དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱ་ནི་མཉན་དུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་གྱི་བསལ་བ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱ་བའི་རྣམ་པར་གཤེས་པས་མངོན་སུམ་དུ་གྲུབ་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར་ཏེ། འདི་ལྟར་ན་

བའི་རྣམ་པར་གྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པར་སྒྲུབ་པ་ནི་སྒྲིག་ཆགས་སོ་ཙམ་གྱིས་རང་གིས་རང་
 རིག་སྟེ། དེས་ན་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་རང་གི་རིགས་པའི་གྲགས་པས་མཉན་དུ་མི་རུང་བ་
 ཉིད་སེལ་བྱར་བྱེད་དོ་ཞེས་དུལ་བ་ལྟས་སོ།།

ཆོས་མཆོག་གིས། སྒྲ་རྣ་བས་གཟུང་བར་མི་རུང་བ་ནི་སྒྲ་རྣ་བས་གཟུང་བྱར་རུང་བར་
 མཛོན་སུམ་དུ་གྱུབ་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེས་སོ།།

རྗེས་སྤྱོད་པའི་བསལ་བ་ནི།

རྗེས་སྤྱོད་པའི་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་སུམ་པ་ནི་རྟག་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། སྒྲ་རྟག་པ་ཉིད་དུ་དམ་བཅས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་རྗེས་སྤྱོད་པའི་བསལ་
 བསལ་པ་ཏོ་ཞེས་ཆོས་མཆོག་གིས་སོ། །བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྗེས་སྤྱོད་པའི་སེལ་
 བར་བྱེད་དེ། འདི་ལྟར་བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པར་མཐོང་ལ། སུམ་པ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་
 རྟག་པ་ཉིད་དུ་ག་ལ་འགྱུར་ཞེས་དུལ་བ་ལྟས་སོ།།

གྲགས་པའི་བསལ་བ་ནི།

གྲགས་པའི་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་རི་བོང་ཅན་ནི་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རི་བོང་ཅན་སྒྲ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། གྲགས་
 པའི་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ག་རྟོན་ན་རི་བོང་ཅན་ལ་སྒྲ་བར་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱིར།

དེ་ནི་རི་བོང་ཅན་སྒྲ་བའི་སྒྲར་བརྗོད་པ་ཉིད་དུ་གནག་རྗེ་མོ་ཡན་ཆད་ལ་གྲགས་པས་སེལ་བར་བྱེད་དོ།།

ཡང་ན་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་སྒྲ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྗོད་པར་བྱར་བུང་བས་སེལ་བར་བྱེད་དོ་ཞེས་དུལ་བ་ལྟའི་ལོ། །དེ་བས་ན་གྲགས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་པ་སྒྲ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་སྒྲ་བའི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ཆོས་མཆོག་གིས་སོ།།

རང་གི་ཆོག་གིས་བསལ་བ་ནི།

རང་གི་ཆོག་གིས་བསལ་བ་ནི། དཔེར་ན་རྗེས་སྲུ་དཔག་པ་ནི་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྟོགས་ལྟར་སྒྲར་བ་བཞི་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་ཆོག་དང་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་མ་བསལ་བ་སྟོས་པས་ནི་རྟོགས་ལྟ་བུར་སྒྲར་བ་བཤད་མ་ཐག་པ་བཞི་པོ་བསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་གྲུབ་དོན་སྟོས་པས་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ན་གྲུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དང་། དེའི་ཆོ་སྟོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་མི་འདོད་པ་དང་། སྒྲས་པ་ཙམ་དང་བསལ་བ་ལས་

བསྐྱོག་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རྟོག་པའི་འདོད་པ་
དང་། མ་བསལ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁ་ན་མ་གྲོ་
བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ལྟར་ན་གྲུབ་ཟིན་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོན་
པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། དེའི་ཆེ་རྟོག་པ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་
དོན་བསྐྱབ་པར་མི་འདོད་པ་མ་གྲུབ་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་དང་། སྐྱས་པ་ཙམ་མ་གྲུབ་པ་ལས་
བསྐྱོག་པ་དང་། བསལ་བ་མ་གྲུབ་པ་ལས་བསྐྱོག་པ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

ནམ་བཙད་ལྟ་དང་བྲལ་བའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟོག་པས་
འདོད་པ་དང་། ཞེས་པས་འདོད་པ་དང་། མ་བསལ་བའི་དོན་དེ་ཉིད་ནི། ངོ་བོ། ཁོ་ན། བདག་
ཉིད། འདོད་པ། མ་བསལ་བ་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁ་ན་མ་གྲོ་
བའི་ཉེས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྐྱབ་ངག་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དངོས་པོ་
སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དཔེ་མ་
སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་སྟེ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་སྟེ་ཞེས་

སྤྱི་པ་དེ་ལས་ཚུལ་གསུམ་ལས་གཅིག་མ་སྤྱི་ན་ཡང་སྤྱི་པ་ལྟར་སྤྱི་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རྗེས་སྤྱོད་པ་ལྟར་སྤྱི་པ་བཤད་པར་བཞེད་ནས། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་
སྤྱོད་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཏྲགས་བརྗོད་པ་སྟེ། རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དང་། རྗེས་སྤྱོད་པ་
དང་ལྟོག་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་ལས་གལ་ཏེ་གཅིག་ཉིད་མ་བརྗོད་ན་ཡང་དེའི་ཆོ་
མ་ཚང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱི་པ་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་རོ།།

སྤྱི་པ་ཀྱང་གོ་བར་བྱ་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་གཉིས་ལས་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་
ཡང་རོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་སྤྱི་པ་ཀྱང་། གལ་ཏེ་ཁོ་ལ་བ་དང་ཕྱིར་
ཁོ་ལ་བ་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་འམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་འགྱུར་ན། འོན་ཀྱང་བསྤྱི་པ་ལྟར་སྤྱི་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྤྱི་པ་ལྟར་སྤྱི་པ་བསྤྱི་པ་བསྤྱི་པ་རོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་
དང་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤྱི་པ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་རྩ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཚེས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་ནི་ཕྱོགས་གྱི་ཚེས་
 ཞེས་བྱའོ། །དེ་མ་གྱུབ་བམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་མ་གྱུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་
 བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མ་གྱུབ་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་
 ཟ་བའི་མ་གྱུབ་པ་དང་། ཚེས་ཅན་མ་གྱུབ་ནས་མ་གྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་
 ཚེས་རྒྱལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྱུབ་པ་དང་། ཕྱིར་རྒྱལ་ལ་མ་གྱུབ་པ་དང་།
 རྒྱལ་བ་ལ་མ་གྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དཔེར་ན་སྐྱུ་མི་རྟག་པའོ་ཞེས་སྒྲུབ་པ་ལ། མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་ནི་གཉི་ག་ལ་
 མ་གྱུབ་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དཔེར་ན། སྐྱུ་ཚེས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་གིས་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རྟགས་
 སུ་བཀོད་པའི་ཚེ། སྐྱུ་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ནི་རྒྱལ་བ་དང་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་
 གཉིས་ག་ཡང་ཁས་མི་ཡིན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ཕྱིར་རྒྱལ་ལ་མ་གྱུབ་པ་ནི།

ཤིང་རྒྱམས་ལ་སེམས་ཡོད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ། རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་བཤུས་ནས་འཆི་
 བ་ནི་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་ལ་མ་གྱུབ་སྟེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་གི་ཆོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གོས་ཅན་ན་རེ་ཤིང་རྣམས་ལ་སེམས་པ་ཡོད་དེ། ལྷན་པ་
 ཐམས་ཅད་བལྟས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཚད་མར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། ཤིང་
 དག་ལ་ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་བལྟས་པས་འཆི་བར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མ་གྲུབ་པོ།

ཅིའི་ཕྱིར་མ་གྲུབ་ཞེ་ན།

དེས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དབང་པོ་དང་། ཆོ་འགགས་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཆི་
 བ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་ཤིང་དག་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པ་དག་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་། དབང་པོ་རྣམས་དང་། ཆོ་
 དེ་དག་འགག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་འཆི་བ་དེ་ལྟ་བུ་ཁས་ལེན་གྱི་སྐྱམ་པ་ཙམ་ལ་ནི་མ་ཡིན་
 བོ། །དེ་འདྲ་བའི་འཆི་བ་ཤིང་དག་ལ་མི་སྲིད་པའོ།

གསུམ་པ་རྫོལ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི།

བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སེམས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཉིད་
 ནི་གངས་ཅན་རྫོལ་བ་བདག་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་གི་ཆོ་གངས་ཅན་ན་རེ། སྒོ་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་
 པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རམ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཚད་མར་
 བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་སྐྱེ་བའམ་མི་རྟག་པར་ནི་གངས་ཅན་བདག་

ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ནི་ཅི་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་འཛིག་པ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་པས་
སྤར་ཡོད་མཛོན་པར་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ལ་སྐྱེ་འཛིག་ཏུ་འདོད་ཀྱི། སྤར་མེད་གསར་
སྐྱེ་དང་གཏན་མེད་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྐྱེ་འཛིག་མི་འདོད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲངས་ཅན་པ་ལ་མ་
གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་བཞིན་ཏུ་བདག་ཉིད་དང་དེའི་གཞི་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གང་གི་ཆོ་གཏན་ཆོགས་བདག་ཉིད་དམ། དེའི་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
བར་གྱུར་ན། དེའི་ཆོམ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་
དང་། རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དཔེར་ན་མི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་

བའི་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ལྟ་བུ་དང་།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། འདིར་དཔེ་ནི། སྤངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་འབྱུང་
བ་འདུས་པ་ནམས། མི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་གཏན་ཆོགས་སུ་བྱེད་ན། གང་གི་ཆོ་འདི་ཅི་
སྤངས་པའམ། རུལ་ལམ། རུ་བའམ། བྱ་ན་ཡིན་ཞེས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཞིང་མའི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་

མི་ལུས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་
སྤང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རྩོད་གཞི་ཚོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི།

དཔེར་ན་མཐུའི་སྐྱ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། རི་སྐུལ་འདི་ན་མཐུ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། སྐྱ་
གྲགས་པའི་ཡུལ་མི་ཏྲོགས་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེའི་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མཐུའི་སྐྱ་འབྱེན་པ་ནི་མཐུའི་
སྐྱའོ། རི་སྐུལ་ནི་རིའི་ཕྱོགས་གཅིག་གོ། གཤམ་ཏེ་ལ་ལ་ཞིག་འདི་སྐད་དུ་མཐུའི་སྐྱ་གྲགས་
པའི་ཕྱིར། རི་སྐུལ་འདི་ན་མཐུ་ཡོད་དོ་ཞེས་ཚད་མར་བྱེད་ན། དེའི་ཚེ་མཐུའི་སྐྱ་གྲགས་པ་ནི་
ངེས་ཀྱང་འདོད་པ་དང་འབྲེལ་བའི་རི་སྐུལ་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་འོ། རི་ལྟར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ཞེ་ན། མ་
བྱུང་གི་ཕྱོད་གྲགས་པའི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་སྟེ། མཐུའི་སྐྱ་འདི་རི་སྐུལ་གང་ན་གྲགས་ཞེས་དེ་ལ་
ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ནི།

ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བདག་ཐམས་ཅད་ན་གནས་
པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རྩོད་གཞི་ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཡང་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། དཔེར་
ན། ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཀྱིས། བདག་ཐམས་ཅད་ན་

གནས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེ་ལ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་
ལྟར་གང་ན་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་ཡོད་པར་བརྗོད་པའི་བདག་
ཉིད་མ་གྲུབ་བོ།

པ་རོལ་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་རྣམས་
ཡིན་ཞེས་གྲགས་པ་ལ་དེ་དག་ཀྱང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་ལྷ་སྦྱིན་ལ་དམིགས་
སོ། །བྱ་བ་མེད་པའི་བྱིར་བདག་ལ་ནི་འགྲོ་བ་དང་འོང་བ་མེད་དེ། གང་གི་བྱིར་དེའི་ཡོན་ཏན་
ཐམས་ཅད་ནི་དམིགས་པ་དེའི་བྱིར། བདག་ནི་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པར་ངེས་སོ་ཞེས་པོ།

གཉིས་པ་མ་ངེས་པ་དང་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་
མ་ངེས་པ་དང་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་བཤད་པ་དང་། འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་
དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་རྩུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་ན་ཡང་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་ཅིང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཡང་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་རྩུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་ན་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་བ་ཡིན་
པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་པའི་བྱིར།

དཔེར་ན་སྐྱུ་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཚོས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པའི་ཚོས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་
 ལའམ། ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འདིར་ཐུན་མོང་བའི་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་དབྱེ་ན། ཕྱོགས་
 གཉིས་ཀ་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་
 གཉིས་སུ་ཡོད་པ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ།
 དེ་གཉིས་ཀ་ལ་རྣམ་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་དང་བཞི་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་གཞལ་
 བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐྱུ་ནི་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མི་རྟག་པའི་བྱིར་སྐྱུ་ནི་
 བརྩལ་མ་ཐག་རྩ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་ལ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་དོ། །གསུམ་པ་ནི།
 མི་རྟག་པའི་བྱིར་སྐྱུ་ནི་བརྩལ་མ་ཐག་རྩ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་
 ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་ལ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་
 དོ། །བཞི་པ་ནི། དེག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་སྐྱུ་ནི་རྟག་གོ་ཞེས་བསྐྱབ་པ་ལ་དེག་པ་མ་ཡིན་
 པ་ཉིད་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་
 དོ། །དེས་ནི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་རྣམ་པ་བཞི་བརྟན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན། རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྒྲུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་ངེས་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དཔེར་ན་བརྗོད་
པར་འདོད་པའི་མི་ལ་ལ་ཞིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་འཇམ། འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལྟ་བུ་སྟེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་པའི་བྱོགས་ལས་མེད་པ་ཉིད་ལ། གང་གི་ཆེ་ཐེ་ཚོམ་དུ་གྱུར་
པ་དེའི་ཆེ་ཡང་མ་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དཔེ་བསྟན་པའི་བྱིར། གང་ཞིག་བརྗོད་པར་འདོད་
པའི་མི་ལ་ལ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དང་།
དེ་བཞིན་དུ་སྒྲུབ་པ་ཁོ་ནའི་བྱིར་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲུབ་ན། དེའི་
སྒྲུབ་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ནི་མ་ངེས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

མ་ངེས་པ་དེ་མིང་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེ་ན།

མི་མཐུན་པའི་བྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འདི་ལ་མི་མཐུན་པའི་བྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་པས་འདི་ནི་མི་
མཐུན་པའི་བྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ངག་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་

པར་སྐྱབ་པ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆགས་ལྷན་དུ་སྐྱབ་པ་
ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེ་
ལས་འཕྲོས་ཏེ་འགལ་བའི་དོན་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་ལ་ཞིག་སྒྲ་བར་མ་མཐོང་བ་ལ། མ་མཐོང་བའི་བྱིར་ན་ལྷོག་པ་
གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་ན་འདི་མ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་ཞེན། དེའི་བྱིར།

ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྒྲ་བ་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་
དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཡུལ་ལྟར་མི་སྣང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒྲ་བར་མ་མཐོང་དུ་ཟེན་གྲང་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་ཡུལ་
ལྟར་མི་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི། ལྷོག་པ་བསྐྱབ་པར་
བཟོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

དེ་བས་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་བསྒྲོག་པ་ལ་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པ་
ལྷོག་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཡུལ་བལྟར་མི་སྣང་བའི་མི་དམིགས་པ་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་བསྒྲོག་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལས་སྒྲ་བའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ལོག་པའི་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།

མ་དམིགས་པ་ནི་ཡུལ་བལྟར་མི་སྣང་བའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྷོག་པ་བསྐྱབ་པ་
མ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན།

སྐྱབ་པ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་གཉིས་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་
མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བའི་ལྷོག་པ་ནི་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་ནི་འགལ་བ་མེད་དེ། དེ་བས་
ན། ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་སྐྱབ་པར་མ་མཐོང་དུ་ཟིན་ཀྱང་སྐྱབ་པ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་
ཉིད་འགལ་བ་མེད་པས་སྐྱས་པ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཆེན་པ་ཉིད་ལས་ལྷོག་པར་མི་འགྲུབ་
སྟེ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དེ་ལས་འཕྲོས་ཏེ་འགལ་བའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་།
རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཅི་ལྟར་འགལ་བ་མེད་ཅིན། དེའི་ཕྱིར། གང་ལ་འགལ་བ་གང་ཅི་སྟེད་
པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། གཅིག་ནི་དངོས་པོ་ལས་གྱུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ལས་གྱུར་བའི་འགལ་བའོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལྷན་གཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་། ཡན་ཚུན་
སྤངས་འགལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞན་ཡོད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་སྟེ། གྲང་
བ་དང་ཆ་བའི་རེག་པ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དངོས་པོ་ལས་གྱུར་པའི་འགལ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཆོད་དངོས་པོ་གང་
ཞིག་གི་རྒྱ་མ་ཉམས་པར་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུག་པ་ན། དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ཉེ་བར་གྱུར་ན་
ལྷོག་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཆོད་འགལ་བར་རྟོག་པར་གྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་གྲང་བ་དང་ཆ་བའི་རེག་པ་
གཉིས་ལ་གྲང་བའི་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ན། གང་གི་ཆོད་ཆ་བ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་དེའི་
ཆོད་གྲང་བ་ལྷོག་པར་འབྱུར་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་འཛིག་རྟེན་ན་འགལ་བར་རྟོགས་སོ།

གཉིས་པ་ཡན་ཚུན་སྤངས་འགལ་བསྟན་པ་ནི།

གཅིག་གིས་གཅིག་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ན་སྟེ། ཡོད་པ་དང་མེད་
པ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གང་ཞིག་གཅིག་གིས་གཅིག་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་ནི་ཡན་
ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བའོ། །དཔེར་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ལ་ཡོད་པ་ནི་མེད་པ་
སྤངས་པས་རྣམ་པར་གཞག་གོ། །མེད་པ་ནི་ཡོད་པ་སྤངས་པས་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལྟ་བུའོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི།

འགལ་བ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ཡང་སྤྱོད་བ་ཉིད་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་མི་
 སྤྱོད་པའི་བྱིར།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། འགལ་བ་རྣམ་པ་དེ་གཉིས་ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། སྤྱོད་བ་ཉིད་
 ཏེ་ལྟན་པ་ལ་མི་སྤྱོད་དེ། སྤྱོད་བ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཚད་བ་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་ཉིད་བར་གྱུར་ན་ལྟོག་པ་ཡང་མ་མཐོང་ངོ། །སྤྱོད་བ་ཉིད་སྤངས་པས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྤངས་པས་སྤྱོད་བ་ཉིད་
 རྣམ་པར་གཞག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ།།

འགལ་བ་མེད་ཏེ་ཟིན་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་བཞིན་ཏེ་སྤྱོད་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

མི་འགལ་བ་ཡོད་པའི་བྱིར། མི་དམིགས་ཀྱང་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གང་ཏེ་འགལ་བར་མི་བརྟོག་པ་དེར་དངོས་པོ་གཉིས་པ་མི་དམིགས་པ་མེད་
 པར་ཡིད་ཆེས་པར་མི་རྟོག་སོ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པའི་བྱིར། སྤྱོད་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ནི་རེ་ཞིག་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ངག་སྤྱོད་པའི་རྟོགས་ཀྱིས་ཆགས་ལྟན་ཏེ་སྤྱོད་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་
 དེས་པར་བསྟན་པ་ནི།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
 དངོས་པོར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དོན་གཞན་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་ལྷོག་པས་ཚིག་ལ་སོགས་
 པ་ལྷོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་དང་ལྡན་པར་སྟོན་པ་ལ་ཡང་ལྷོག་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
 བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚིག་གི་རྒྱ་ཡིན་ཅེ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་མ་
 གྲུབ་པོ། །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཚིག་རྣམས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་མ་གྲུབ་
 ན་དེ་ལ་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། དོན་གཞན་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྒྱ་མ་གྱུར་པ་འདོད་
 ཆགས་དེ་ལོག་པས་ཅིའི་ཕྱིར་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷོག་པ་མ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་སོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི།

དེ་ལྟར་ཚིག་ལ་སོགས་པ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་ལྡན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་འགལ་བ་ཅི་ཡང་
 མེད་ལ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ཚིག་གྱུར་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་
 དེའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལོག་པ་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ལོག་
 པས་ཚིག་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་
 བའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྒྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་
ཏུ་བྱེས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པོ་གང་ཞེན།
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའོ། །

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གང་གི་ཚེ་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་དེའི་ཚེ་འགལ་བའི་གཏན་
ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་ཞེན། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་
དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་སྟེ། རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྷོག་པ་ཞེས་
བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་སྟེ། དེ་ནི་རེ་ཞིག་འགལ་བའི་མཚན་ཉིད་སྒྱིར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བྱེས་ཏེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱབ་
པའི་འགལ་ཉགས་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་ཉགས་
འགལ་ཉགས་སུ་འདུ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བྱས་པ་ཉིད་དང་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཉིད་ནི་ཉག་པ་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ་འགལ་
བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱས་པ་གང་ཉིད་དམ་བརྩལ་མ་ཐག་
ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཉག་པ་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་འགལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་
པ་ཡིན་ནོ། །

ཇི་ལྟར་ན་འདིར་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན།

འདི་གཉིས་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་
པས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུབ་པ་ཡིན་ལ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཏྲག་པ་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་བྱས་པ་ཉིད་དང་། བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བ་གཉིག་མི་སྲིད་དོ། །མི་ཏྲག་
པ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ནི་དེ་གཉིག་ཡོད་པ་ཉིད་དེ།
དེ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུབ་ཡིན་ནོ།།

དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་བྱིར་འགལ་བ་དག་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ཚུལ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུབ་པ་དེའི་བྱིར། བསྐྱབ་པར་
བྱ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་བྱིར་ཡང་འགལ་
བའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་ཏྲགས་འགལ་ཏྲགས་སུ་འདུ་བར་བསྐྱར་
བ་ལ་གསུམ། ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་ཏྲགས་དཔེ་ཡི་སྒྲོ་ནས་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་
འགལ་ཏྲགས་སུ་འདུ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། འདུ་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་དོགས་པ་གཙོད་
བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་འགལ་བ་གསུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནམ། དཔེར་
ན་འདུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་དེ།
མལ་ཆད་ཆད་སྟེན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པས་ན་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པ་སྟེ། འགལ་བ་
གསུམ་པ་ན་བསྟན་བཅོས་མཛད་པས་བསྟན་ཏོ། །དཔེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་འདོད་པ་སྒྲོས་པས་ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་འདོད་ལ་
གཞོད་པ་ནི་འགལ་ཏུགས་ཡིན་ལ། དེས་ན་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་གསུམ་
པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། དཔེར་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་
པ་ཉིད་དེ། འདུས་གིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆད་ཆད་སྟེན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་
ལག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

འགལ་བ་འདི་ཡང་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེན།

དེ་ནི་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འདོད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལྟ་བུ་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར་འགལ་བའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་རབ་འདུས་གིང་བསགས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ནི་
འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དེའི་འདུས་པ་མ་

ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དེ་ལག་ལ་བ་ཉིད་ཡིན་པར་
བལྟ་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་དེ་ལག་ལ་རྟགས་སུ་འདུ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ནི།

དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྒྲིམ་གཤམ་ན། འདི་ཉིད་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར།

ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ལག་ལ་རྟགས་དེ་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པོ་དཔལ་ལྡན་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་
པོས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ་ལག་ལ་བའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་བྱེད་པོ་
ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྒྲིམ་གཤམ་ན། སྒྲུང་ལག་ལ་བ་གཉིས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ནང་དུ་འདུས་པས་ལོགས་གིག་ཏུ་མ་བཟོད་དོ། །ནང་དུ་འདུས་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལོག་པར་བསྐྱབས་པས་འདི་གཉིས་དང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། བྱས་པ་ཉིད་དང་བརྩལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་
དག་ནི་རྟག་པ་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་ལག་ལ་བ་དག་
ཏུ་བཤད་ལ། འདི་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པས་དེ་གཉིས་དང་ལག་ལ་བ་
ཉིད་དུ་འདའོ།

གསུམ་པ་འདུ་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ནི།

འདོད་པ་དང་སྒྲིམ་པ་གཉིས་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། སྤྲུལ་པ་ལ་ནི་ཚིག་ཏུ་སྒྲོས་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་ལ།
འདིར་ནི་འདོད་པའི་དོན་ལ་སྤྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེའི་སྤྱིར་རི་ལྟར་དེ་གཉིས་དང་
འདི་འདྲ་ཞེན། འདོད་པ་གང་ཡིན་པ་དང་སྐྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་གཉིས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་
བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་སོ།།

གསུམ་པ་འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དང་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་བཤད་པ་དང་། བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚུལ་གཉིས་ལས་གཅིག་ནི་མ་གྲུབ་ལ་ཅིག་ཤོས་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་ངེས་པ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་བའི་སྤྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལྷོག་པ་ནི་མ་གྲུབ་ལ།
ཅིག་ཤོས་རྗེས་འགྲོ་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་གཏན་ཚིགས་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དཔེར་
ན་སྤྱིས་བྱ་པ་ལོ་ལོ་མོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཏེ།
དག་སྤྱི་བའི་སྤྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་འོ།།

འདི་ལ་ལྷོག་པ་ནི་མ་གྲུབ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནི་བསྐྱལ་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་ལ་
ཚིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དམ་མེད་པར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་སྤྱིར་རོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། སྦྱར་བ་འདི་ལ་ལྷོག་པ་ནི་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་
 ཏེ། འདི་ལྟར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྐྱབ་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལས་ཀྱང་ཚིག་ནི་ལོག་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་པ་ནི། གང་གི་བྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 ཉིད་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ནི་དབང་པོའི་སྦྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་བསྐལ་བ་ཡིན་
 པ་དེའི་བྱིར། ཅི་དེ་ལ་ཚིག་ཡོད་དམ་མེད་ཅེས་ཐེ་ཚོམ་ཟ་སྟེ། འདི་ལྟར་དཔེ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་
 མི་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞིག་ཡིན་ཏེ་སྤྱེལ་མ། འོན་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
 མ་ཡིན་ལ་སྤྱི་སྟེམ་པ་སྟེ། དེ་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ།

གཉིས་པ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དཔེའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་
 བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཚུལ་དེ་གཉིས་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒྲོག་ལ་སོགས་པ་
 དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། གསོན་པོའི་ལུས་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
 བ་ལྟ་བུ་སྟེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའམ་ལྷོག་པ་གཉིས་གང་ལ་ཡང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་
 འགྱུར་བ་དེའི་ཆེ་ཡང་མ་ངེས་པ་ཁོ་ནའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན།
 གསོན་པོའི་ལུས་ནི་ཚོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་

པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལ་སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་འབྱེད་པ་དང་། འཇུག་པ་དང་།
བརྒྱུད་པ་དང་། བརྒྱུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་བསྟུན་པ། །བདག་དང་བཅས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི། བདག་ལོངས་སྟོན་ཀྱི་རྟེན་ཉིད་དུ་གནས་པའོ། །གསོན་པོའི་ལུས་ཞེས་བྱ་བ་དེས་ནི་གི་
བའི་ལུས་བསལ་ཏོ།།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་བཞི། གཏན་ཆོག་ས་དེ་ལྟོག་པ་ལ་གེ་ཆོམ་ཟ་བར་བརྟན་
པ་དང་། རྗེས་འགོ་ལ་གེ་ཆོམ་ཟ་བར་བརྟན་པ་དང་། དེས་ན་རྗེས་སྤྱོད་པ་དང་ལྟོག་པ་
གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་གེ་ཆོམ་ཅན་དུ་བརྟན་པ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ནི།

བདག་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ལས་གང་ལ་སྟོག་ལ་སོགས་པ་གནས་
པར་འགྱུར་བའི་སྤང་པོ་གཞན་ནི་མེད་དེ། བདག་གནས་པ་དང་། རྣམ་པར་གཅོད་
པ་དག་གིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་རོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། འདི་རེ་རེ་ཞིང་ལྟོག་པ་ལ་གེ་ཆོམ་ཟ་བར་བརྟན་པའི་བྱིར་སྤང་པོ་ནི་གཉིས་ཏེ།
བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ནི་མེད་དོ། །སྟོག་ལ་
སོགས་པ་དང་ལྟན་པ་ཉིད་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཡིན་ན། དེ་བདག་དང་བཅས་པ་དང་ བདག་
མེད་པ་གཉིས་ལས་ལོག་སྟེ་གཞན་གང་དུ་གནས་པར་འགྱུར། ཅིའི་བྱིར་སྤང་པོ་གསུམ་པ་
མི་སྲིད་ཅེན། གནས་པ་ནི་ཡོད་པའོ། །རྣམ་པར་གཅོད་པ་ནི་མེད་པའོ། །བདག་གི་གནས་
པ་དང་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་ལ་

བདག་གནས་པ་དེ་ནི་བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་
ནི་བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་སྤང་པོ་གསུམ་པ་ལྷ་ག་ལ་སྤྲོད་དེ། དེ་ལྷར་རེ་ཞིག་སྟོག་
ལ་སོགས་པ་བདག་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་མེད་པ་དག་ལ་ལྷོག་པར་མ་གྲུབ་པོ།

གཉིས་པ་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བསྟན་པ་ནི།

འདི་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་གནས་པར་ཡང་ངེས་པ་མེད་དེ། བདག་དང་བཅས་
པའམ་བདག་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་སྟོག་ལ་སོགས་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་ལས་ལྷོག་པ་མ་གྲུབ་ན་དེ་ལ་རྗེས་སྲུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ནི། བདག་དང་བཅས་པའམ་བདག་མེད་པ་
ལ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ངེས་པར་བྱ་མི་རུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བདག་དང་བཅས་པ་ཉིད་
དུ་ངེས་པའི་དངོས་པོ་འཕྲུལ། བདག་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་སྟོག་ལ་སོགས་པ་
དང་ལྷན་པ་ཉིད་ནི་མ་མཐོང་ངོ། །དེའི་ཕྱིར་གནས་པར་ངེས་པ་ལྷ་ག་ལ་ཡོད།

གསུམ་པ་དེས་ན་རྗེས་སྲུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་
བསྟན་པ་ནི།

དེ་བས་ན་གསོན་པོའི་ལུས་དང་འབྲེལ་པ་ཅན་གྱི་སྟོག་ལ་སོགས་པ་ནི། བདག་དང་
བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷོག་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དེ་

གཉིས་དང་མ་བྲལ་བའོ། །བདག་གཅིག་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེ་ལ་རྗེས་སུ་
འགོ་བ་མེད་དོ།

ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། གསོན་པོའི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་ཏེ་སྤྱོད་གས་ཀྱི་ཚས་སྟོག་ལ་སོགས་པ་ནི།
བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྡོག་པ་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།
གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྤྱོད་གས་དང་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་དེ་གཉིས་དང་མ་
བྲལ་བའོ། །འདིས་ནི་མཐུག་བསྐྱས་ཏེ། ལྡོག་པ་མེད་པར་སྟོན་ཏོ། །མཐུན་སྤྱོད་གས་དང་མི་
མཐུན་སྤྱོད་གས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡང་མེད་དེ། བདག་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཅིག་ལ་ཡང་མ་
གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ། །འདིས་ནི་མཐུག་བསྐྱས་ནས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པར་སྟོན་ཏོ། །དེ་ལྟར་
རེ་ཞིག་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།

བཞི་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྒྲོང་བ་ནི།

བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་
མེད་པར་ངེས་པ་མེད་དེ། རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ནི་ཕན་ཚུན་གཅོད་
པའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། འོ་ན་དེ་གཉིས་མེད་པར་ངེས་པ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རི་ལྟར་བདག་དང་བཅས་
པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྡོག་པ་གཉིས་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་དེ་ལྟར་མེད་པར་ཡང་མ་ངེས་
ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་པ་ལ་ཡང་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཡོད་པར་ངེས་པ་མེད་དུ་ཟིན་ཀྱང་

མེད་པར་ངེས་པར་གོ་ཅི་འཁྱིར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དག་ནི་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དག་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་དེ་ན་ལྷོག་པ་ཡོད་པའམ། གང་ན་ལྷོག་པ་མེད་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པའོ།།

དེ་གཉིས་ཡན་ཚུན་དུ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ཡིན་དུ་ཚུགས། དེས་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན།

གཅིག་མེད་པར་ངེས་པ་ནི་ཅིག་ཤོས་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་བའི་བྱིར་རོ།།

ཞེས་སྒྲུས་ཏེ། གང་གི་ཆེ་དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་གཅིག་མེད་པའི་ངོ་བོར་གནས་པ་དེའི་ཆེ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེས། ལྷོག་པ་ཡོད་པར་ངེས་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷོག་པ་མེད་པར་ངེས་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་པར་ངེས་པར་གདོན་མི་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་གང་དུ་སློག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཡོད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ལ། གང་དུ་དེ་མེད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་དེར་ཡང་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་གི་བྱིར་དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ལ་གཅིག་མེད་པར་ངེས་ན། ཅིག་ཤོས་ཡོད་པར་ངེས་པར་གདོན་མི་ཟ་བ་དེའི་བྱིར་བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་མེད་པ་གཉིས་ལ་སློག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་མེད་པར་ངེས་པ་ཡང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི།

དེ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པ་
ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཅིག་ཤོས་ལ་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་གི་བྱིར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་དེ་ཉིད་
མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བྱིན་གྲང་མ་ངེས་པར་
འགྲོ། ཅིའི་བྱིར་འབྱུང་ཞེན། གང་གི་བྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མི་མཐུན་
པའི་བྱོགས་ལ་སྒོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་ངེས་པ་མེད་པ་དེའི་བྱིར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི།

དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་ཚུལ་རེ་རེ་འཇམ། གཉིས་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་
པའཇམ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅི་རིགས་པར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་བ་གསུམ་པོ་
མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དག་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་བྱོགས་ཀྱི་ཚས་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་སྟེ་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་
དག་ལས་ཚུལ་རེ་རེ་འཇམ་གཉིས་གཉིས་ལ་མ་གྲུབ་པའཇམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་རྣམས་ནི། ཅི་རིགས་
པར་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྒྲུང་བ་གསུམ་པོ་མ་གྲུབ་པ་དག་དང་འགལ་བ་དག་དང་མ་ངེས་པ་
རྣམས་ཡིན་ནོ། །ལ་ལར་ནི་ཚུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་པའཇམ། ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །ལ་ལར་ནི་
ཚུལ་གཉིས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཅི་ལྟར་མཐུན་པར་སྒྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་
 ཚིགས་ལྟར་སྒྲུབ་གི་དཔེ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ། རྒྱ་མཚན་དངོས་དང་། གང་ལ་
 སྲིད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཞུང་བ་དང་། དཔེ་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་བཤད་ན། དེ་འདིར་མ་སྟོས་ཏེ།
 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་དེ་ནི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པོ་
 སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོས་མ་ངས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་བཤད་ན། དེ་འདིར་སྟོབ་དཔོན་
 ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་
 ཀྱི་སྤང་པོས་ལུང་གི་ཡུལ་ལ་སྲིད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་
 པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་སྲིད་པས་དེ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་འདིར་མ་བཤད་དོ། །ཇི་
 ལྟར་མི་སྲིད་ཅེ་ན།

འབྲས་སུའམ། རང་བཞིན་ནམ། མི་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོས་པ་ལ་འགལ་བ་
 མི་འབྲུལ་བ་ཅན་མི་སྲིད་ལ། མི་འབྲུལ་བ་ཅན་གཞན་ནི་མེད་དོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། འབྲས་སུ་ཡོད་ན་རྒྱ་ཡོད་པ་ཉིད་ནི་འབྲས་སུའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
 ཡིན། བདག་ཉིད་གཅིག་པར་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
 ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས་མ་དམིགས་པ་ནི་མི་

དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན། འགལ་བ་དག་ནི་མཚན་ཉིད་སྟོས་པ་དང་ལྡན་པ་གསུམ་
 བོ་དེ་དག་ལ་མི་སྲིད་དོ། །གལ་ཏེ་མཚན་ཉིད་སྟོས་པ་དང་ལྡན་པ་གསུམ་ཅུང་ལ་མི་སྲིད་དུ་
 ཟིན་ན། འོན་གཞན་ལ་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཏན་ཚིགས་གསུམ་ལ་མ་གཏོགས་པ་
 གང་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་སྲིད་པར་འགྱུར་པའི་མི་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་
 གཞན་ནི་མེད་དོ།

གཉིས་པ་གང་ལ་སྲིད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ། ལུང་གི་ཡུལ་ལ་སྲིད་པ་དང་།
 དེ་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དངོས་སྟོབས་ལ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་བོ་ནི།

དེ་ལྟ་བུས་ན་དངོས་པོ་མ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་ན། ལུང་ལ་
 བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེའི་དོན་དབྱེད་པ་དག་ལ་འགལ་བ་མི་
 འབྱུང་བ་ཅན་ནི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་བཤད་དོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གང་གི་བྱིར་གསུམ་བོ་དེ་དག་ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། གང་ལ་འབྲེལ་བའི་ཚད་
 མས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་མེད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཞེས་
 བྱེད། །འདི་ལ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོད་པས་འདི་ནི་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། ལུང་གི་དོན་དབྱེད་
 པ་དག་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་ནི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་པའི་བྱིར།
 གང་དུ་ལུང་གི་སྟོན་ས་ཚོས་ཅན་དང་། བྱོགས་ཀྱི་ཚོས་ལ་སོགས་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དེ་
 ནི་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་བྱེད།

གཉིས་པ་དེ་སྤྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་དོན་རྣམས་ལ་འབྲུལ་པས་རང་བཞིན་ལོག་པར་
སྟོན་པ་སྤྲིད་པའི་བྱིར་རོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གལ་ཏེ་འདི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་
ལ་ཡང་དེ་ཅིའི་བྱིར་སྤྲིད་ཅེ་ན། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བ་བྱུང་བ་མ་
ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ནི་དོན་ཁ་ཅིག་དག་ལ་རང་བཞིན་ལོག་པར་སྟོན་པ་ཡང་འགྱུར་བས་དེའི་
བྱིར་འགལ་བ་མི་འབྲུལ་པ་ཅན་གྱི་སྐབས་སུ་འགྱུར་རོ།

གསུམ་པ་དངོས་སྟོབས་ལ་མི་སྤྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།

གལ་ཏེ་ལུང་དང་འབྲེལ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་ན་ནི། འོ་ན་
དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱེད་ལ་ཡང་ཅིའི་བྱིར་མི་འདོད་ཅེ་ན། དེའི་བྱིར།

དངོས་པོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གནས་པར་འདུག་པ་བདག་དང་འབྲས་བུ་དང་མི་
དམིགས་པ་དག་ལ་མི་སྤྲིད་པའི་བྱིར་རོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དངོས་པོ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་གནས་པར་འདུག་པ་འཕམ་རྣམ་པར་གནས་པ་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། རི་ལྟར་ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་དངོས་པོར་སྟོམ་པར་གནས་པ་
དེ་ལྟར་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དང་མི་དམིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཚིགས་རྣམས་

ནམ་པར་འཛོག་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་ལྟ་ག་ལ་སྤྱི་དེ་
མི་སྤྱི་དོ།

གསུམ་པ་དཔེ་བརྗོད་པ་ལ་གསུམ། བེ་ལུ་ཀས་རང་གི་ལུགས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་
གྱིས་བརྟན་པ་དང་། བེ་ཐ་རས་རང་གི་ལུགས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གྱིས་བརྟན་པ་དང་།
དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདིར་དཔེ་ནི་གང་ཞིག་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་
དང་། གཅིག་ཤུར་མངོན་པར་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་གནས་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་ཡང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་
པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་དག་དང་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་པར་འབྲེལ་ཏོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དྲང་སྟོང་གཟེག་ཟན་གྱིས་སྤྱི་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤང་བའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ།
དེའི་སྒྲོབ་མ་བེ་ལུ་ཀ་ནི། གསལ་བ་ཡོད་མེད་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བར་འདོད། བེ་ཐ་
ར་ནི། གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བར་འདོད་པ་ལས། བེ་ལུ་ཀས་སྤྱི་གསལ་བ་ཡོད་པ་
དང་མེད་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ནི། འདིར་དཔེ་ནི་
གང་ཞིག་མཐའ་ཡས་པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་གནས་པ་སྤྱི་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གསལ་བ་
དག་དང་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འཕྲོད་འདུ་མངོན་པར་འབྲེལ་བ་དེ་ནི། གསལ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་
པའི་བར་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་ཡིན་པར་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ནི་ཡུལ་ཐམས་

ཅད་ན་རྣམ་པར་གནས་པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་
དང་མངོན་པར་འབྲེལ་ཏེ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་དེ་ཡང་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་
གནས་པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གསལ་བ་དག་དང་དུས་ཅིག་ཅུ་མངོན་པར་འབྲེལ་བ་
ཡིན་པར་འདོད་དོ།

རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོར་བ་བསྟན་པ་ནི།

དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཙམ་གྱི་རྗེས་སྲུ་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
དེའི་ཡུལ་ན་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཙམ་གྱི་རྗེས་སྲུ་འཇུག་པའི་རང་
ཚུལ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་གི་ཡུལ་ན་འཇུག་པའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱབ་
པའི་བྱིར་རོ།

ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་ཁོ་ནས་འབྲེལ་བ་ཅན་རྣམས་བྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
འདི་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན།

གང་ན་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ཡུལ་ལ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྒྲོར་བ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་ན་གང་མེད་པ་དེས་ནི་དེའི་ཡུལ་བྱབ་པར་བྱ་བ་ཇི་ལྟར་བྱས། དེའི་ཡུལ་

ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡུལ་དེ་གང་གི་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་ཡུལ་ལོ། །ཡུལ་གང་ན་དེ་མེད་ན་ཡུལ་དེ་
འབྲེལ་བ་ཅན་གང་ཡིན་པ་དེ་བྱུང་བ་རྩ་བ་མི་རྣམས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཚིགས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་པེ་ཐ་རས་རང་གི་ལྷགས་མ་དམིགས་པའི་དྲགས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི།

ད་རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་གཟེགས་ཟན་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྱི་ནི་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་ཡིན་པར་
བསྟན་ཏོ། །གཟེགས་ཟན་པ་གཞན་དག་ནི་རྟེན་ཙམ་ལ་སྤྱི་ཐམས་ཅད་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པ་
ཁོ་ནར་འདོད་དེ། དེའི་ལྷགས་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

སྒྱུར་བ་གཉིས་པ་ཡང་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་ཞིག་གང་ན་མི་དམིགས་
པ་དེ་ནི་དེ་ན་མེད་དེ། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ན་བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་
ལ། གསལ་བའི་བར་རྣམས་ལ་ཡང་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་སྤྱི་མི་དམིགས་
སོ་ཞེས་བྱ་བ་འོ།

ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། སྒྱུར་བ་གཉིས་པ་ཡང་པེ་ཐ་རས་སྤྱི་ནི་གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་ན་དམིགས་
པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས། གང་ཞིག་གང་ན་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་མེད་དེ། དཔེར་ན་
འགའ་ཞིག་ན་བྱམ་པ་མ་དམིགས་པས་བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེས་ན་
གསལ་བ་གཞན་རྣམས་དང་གསལ་བའི་བར་རྣམས་ན་ཡང་། ཡོད་ན་དམིགས་པའི་རིག་
བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱི་ནི་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འོ།

གསུམ་པ་དེ་གཉིས་ཀའི་དོན་བསྐྱབ་བ་ནི།

མི་དམིགས་པ་འདི་དང་རང་བཞིན་དེ་ནི་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱབས་པ་
ཡིན་པས་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་མི་དམིགས་པས་ནི་རྟེན་ཙམ་ལ་སྤྱི་ཐམས་ཅད་ན་གནས་
པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ། སྤྱི་མ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་
ཅད་ན་གནས་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་སྐྱབ་པ་དེ་གཉིས་ནི་
གཅིག་སེལ་བའི་བར་རྒྱུས་ནི་སྤྱི་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་རྟེན་ཙམ་ལ་ཐམས་ཅད་ན་
གནས་པ་ཉིད་གཅིག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུ་པར་གནས་པར་རང་དང་
འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་
སྟེ་ནས། སྤྱི་གཅིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བྱེད་དོ། །རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་
དཔག་པ་འདྲ་བ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཏོ།

གསུམ་པ་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་དཔེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་
དང་། དཔེ་ལྟར་སྤང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལས་ལོགས་
ཤིག་ཏུ་དཔེའི་མཚན་ཉིད་མ་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་
པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་སྒྲོས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་རྟོགས་པས། དཔེ་

ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ནི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་དེའི་
མཚན་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བཟོད་དེ། དོན་གོ་བའི་བྱིར་རོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཅི་སྟེ་ཅིའི་བྱིར་དཔེའི་མཚན་ཉིད་མ་བསྟན་ཅིན། སྒར་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་གསུམ་སྒྲོས་པ་གང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་
འགྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལྟ་བུས་ན་དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ལོགས་ཤིག་ན་མེད་
དེ། དེའི་བྱིར་དེའི་མཚན་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བཟོད་དོ། །གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་དཔེའི་དོན་
ཡང་གོ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་མཚན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྒྲིའི་མཚན་
ཉིད་བཤད་པ་དང་། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། སྒྲི་དང་བྱེ་བྲག་
གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པས་དཔེ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གཏན་ཚིགས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཐམས་ཅད་ལས་ལྷོག་པའི་ཚུལ་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་པར་བཤད་པ་ལ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རི་ལྟར་ཞེ་ན། རེ་ཞིག་སྒྲིར་ན་འདྲི་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདི་
ལྟ་སྟེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་
ལས་ལོག་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་ལོ།།

གཉིས་པ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ནི།

ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ཙམ་གྱི་རྗེས་
སྲུ་འཇུག་པ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བར་བཤད་དེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འབྲས་བུའི་གཏན་ཚིགས་ནི་རྒྱ་ལས་
སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཚིགས་ནི་ཚོས་དེ་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་དོན་དེ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སྲུ་འཇུག་པ་ཡིན་པར་
བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་སྐྱེ་དང་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པས་དཔེ་དོན་གྱིས་གོ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པས།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པས་ཞེས་བྱ་བའི་
ཐ་ཚིག་གོ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱེའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པས་
དཔེ་དོན་གྱིས་གོ་བ་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པས་དཔེ་དོན་གྱིས་གོ་བའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་རྟགས་དང་སྐྱར་ཏེ་བཤད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་སྐྱར་

ཏི་བཤད་པ་དང་། གཉིས་ཀའང་དཔེ་མ་བརྗོད་ན་སྤྱི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་པར་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་ལ། མེ་མེད་ན་དུ་བ་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཚང་
བང་དང་གཞན་པ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲིམ་ཏེ། རེ་ཞིག་འབྲས་སུ་འི་གཏན་ཚིགས་སྤྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རུང་། རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱང་རུང་། འདི་སྐད་དུ་རབ་ཏུ་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་སྤྱི་
མཚན་ཉིད་ནི་འདི་ལྟར་འདི་ལ་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལ་ཡོད་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་
གདོན་མི་ཟ་བར་ཚང་བང་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལ་
ལ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་ལས་ལྡོག་པར་
བརྗོད་པས་ཀྱང་གདོན་མི་ཟ་བར་ཚུལ་སྟེ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་ལྡོག་པ་ཉིད་
མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།

བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་སྤྱི་བ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་མེ་ཡོད་ན་དུ་
བ་ཡོད་པ་ནི་དེའི་འབྲས་སུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱེད་པས་ན་གང་དང་གང་ན་དུ་བ་
ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་ན་གདོན་མི་ཟ་བར་མེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཚང་བང་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་
བསྟན་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ་ནི།

གང་ན་བྱས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་ལ། མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱས་པ་
ཡང་མི་སྤྱིད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱུང་པ་དང་ནམ་མཁའ་དག་ལྟ་སྤྱོད་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འདིས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་རི་ལྟར་
བསྟན་པར་བྱ་བར་དེ་ལྟར་སྟོན་པར་བྱེད་དེ། འདིར་ཡང་གལ་ཏེ་སྤྱུང་པ་ལྟ་སྤྱོད་ཞེས་མ་
བརྗོད་ན་དེའི་ཆོ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་བསྟན་པར་མི་རྣམས་སོ། །གལ་ཏེ་ནམ་
མཁའ་ལྟ་སྤྱོད་ཞེས་མ་བརྗོད་ན། དེའི་ཆོ་ཕྱོགས་པ་ཡང་བསྟན་པར་མི་རྣམས་སོ། །

སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བདག་ཉིད་གཅིག་པའམ་དེ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སྲུ་འཇུག་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
བསྟན་པར་རྣམས་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་གང་དང་གང་ན་བྱས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་དང་དེ་ན་གདོན་
མི་ཟ་བར་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་སྤྱུང་པ་ལྟ་སྤྱོད་ཞེས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། དེ་
ཙམ་གྱི་རྗེས་སྲུ་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་གཉིས་ཀའང་དཔེ་མ་བརྗོད་ན་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་མི་རྣམས་པར་
བཤད་པ་ནི།

གཞན་དུ་ན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་ཡོད་པ་དང་།
མེད་པ་རི་རྒྱུད་སྒྲོས་པའི་རྣམ་པ་དག་བསྟན་པར་མི་རྣམས་སོ། །

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གལ་ཏེ་གང་དུ་བ་ཡོད་ན་མེ་ཡོད་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ཆང་བང་ལྟ་བུའོ།། ཞེས་
 དང་། གང་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའོ་ཞེས་མ་བརྗོད་ན། དེའི་ཆོ་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་མེ་མེད་ན་དུ་བ་མེད་པས་
 བྱུང་། དཔེར་ན་ཆུ་ལྟ་བུའོ། ཞེས་དང་། གང་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་
 ལྟ་བུའོ་ཞེས་མ་བརྗོད་ན། དེའི་ཆོ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱོག་པ་མ་བསྟན་པ་ཞོ་
 བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པར་མི་རུས་པར་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཉིད་བསྟན་པས་དཔེ་དོན་གྱིས་གོ་བ་ནི།

འབྲས་བུའི་རྟགས་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ངེས་པའམ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱང་བསྟན་པར་མི་རུས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་
 རྟགས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་དཔེ་ལ་ངེས་པ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཡོད་ན་རྒྱ་ཡོད་
 པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཞེས་བྱ་བའོ།།

རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་ཡིན་ལ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ནི། རོ་བོ་ཉིད་གྱིས་བྱུང་པའམ་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པ་
 སྟེ། དེ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པའོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཆོག་གོ། །འབྲས་རང་གི་རྟགས་དེ་གཉི་
 ག་ཡང་དཔེ་བསྟན་པ་མེད་པར་བསྟན་པར་མི་རུས་ལ། གང་གི་ཆོ་རི་རྒྱད་སྒྲོས་པའི་རིག་

པའི་ཚོས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དམ། བྱེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་
བསྟན་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་དཔེ་ཡང་བསྟན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན།

དེའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་བྱིར་རོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། འདི་ལྟར་དེའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། འདི་ལྟ་སྟེ། གང་དུ་འགའ་ཞིག་ནི་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ཇེས་སུ་འགོ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཚོས་མཐུན་
པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ། །གང་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མེད་ན་གཏན་ཚིགས་མེད་པར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
དེ་ནི་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་དཔེ་ལྟར་སྣང་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བྱབ་པ་སྟོན་པ་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་
པས་དེ་སྟོན་མི་རུས་པའི་དཔེ་རྣམས་ལྟར་སྣང་དུ་གོ་བའི་ཚུལ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་
རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

འདིས་ནི་དཔེའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གང་གི་ཚེ་གང་དུ་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཚན་
ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི། ཡང་དག་པའི་དཔེ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེའི་ཚེ། དཔེ་གང་
གིས་མཚན་ཉིད་དེ་གཉིས་སྟོན་པར་མི་རུས་པ་དེ་ནི་དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་
པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་དེ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ་
 དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དོན་སྦྱོན་ཞུགས་པའི་
 དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་གསུམ་དང་། སྦྱོ་སྦྱོན་ཞུགས་པའི་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་གསུམ་དང་། སྒྲ་སྦྱོན་ཞུགས་
 པའི་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི།

དཔེར་ན་སྒྲ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལས་དང་རྩལ་སྤྲ་རབ་
 དང་བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་
 དང་གཉིས་ག་མེད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། སྒྲ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
 སེམས་པའི་ལས་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། དཔེ་དེ་ཆོས་ཅན། མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་
 ཏེ། མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་གྲུབ་ཤེ། སེམས་པའི་ལས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྦྱོར་བ་གོང་བཞིན་ལ། དཔེར་རྩལ་སྤྲ་རབ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པའི་དཔེ་དེ་ཆོས་ཅན།
 མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་རྟགས་
 གྱིས་སྟོང་པའམ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་གྲུབ་ཤེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ལུས་ཅན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེ་བྲག་པས་རྩལ་སྤྲ་རྟག་པར་འདོད་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་གྱིས་སྟོང་པ་
 མ་ཡིན་ནོ།།

སྦྱོར་བ་གོང་བཞིན་ལ། དཔེར་བློ་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པའི་དཔེ་དེ་ཚོས་ཅན།
 མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་དེ་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་
 དང་སྒྲུབ་པའི་ཚོས་རྟགས་གཉིས་ཀས་སྟོང་པའམ་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བློ་བ་མི་རྟག་
 བ་དང་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་སྟོ་སྟོན་ཞུགས་པ་གསུམ་ནི།

དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་གེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་གེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་
 ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་ཡང་དེ་སྐད་ཅེས་བརྗོད་དོ།

སྟོ་སྟོན་ཅན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་རྣམས་རིམ་བཞིན་བསྟན་པ་ནི།

དཔེར་ན་སྒྲུབ་པའི་བྱིར་ན་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་པོ་
 ཆའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། སྒྲུབ་བྱ་པ་རིམ་པོ་ཚོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དག་སྒྲུབ་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ལམ་པོ་ཆའི་མི་བཞིན་ནོ། ། ཞེས་བྱ་བ་བཀོད་པའི་ཚོ། མཐུན་
 དཔེ་འདི་ནི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལ་གེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་པའོ།

མི་འདི་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་འཆི་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏེ།
 ལམ་པོ་ཆའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། མི་འདི་ནི་ཚས་ཅན། འཆི་བའི་ཚས་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ལམ་པོ་ཆའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་བཀོད་པའི་ཆོ། མཐུན་
དཔེ་འདི་ནི་བསྐྱབ་པའི་ཚས་གཏན་ཚིགས་དེ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་པའོ།

འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར་ཐམས་ཅད་མཆུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ལམ་པོ་ཆའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། སྤྱིར་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཚས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཆུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་
ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན། ལམ་པོ་ཆའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་བཀོད་
པའི་ཆོ། མཐུན་དཔེ་འདི་ནི་རྟགས་ཚས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་པའོ།

གསུམ་པ་སྒྲ་སྒྲོན་ལྷགས་པ་གསུམ་ནི།

རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རབ་རྩ་མ་བསྟན་པ་ནི།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང་། གང་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་ཀྱང་
རབ་རྩ་མ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

དཔེར་ན་གང་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། འདོད་པའི་མི་
བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དཔེར་ན་གང་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། རང་ལ་

སྒོལ་བར་འདོད་པའི་མི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ་དབེ་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་
མཐུན་དབེ་ལྟར་སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། རྗེས་བྱའ་མེད་པ་རྗེས་འགོ་དང་ལྟན་པ་ལྟར་མཐུན་དབེར་
བཀོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ནི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་དེ། ཆོག་དང་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
ནམས་བྱའ་བར་བྱ་བ་དང་བྱའ་བར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ལམ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་
མ་གྲུབ་པའི་བྱིར་རོ།།

བྱས་པའི་བྱིར་སྐྱ་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ་བུམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། བྱས་པའི་བྱིར་སྐྱ་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ། དབེར་ན། བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་
ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་གཉིས་པ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡོད་ཀྱང་རབ་རྒྱུ་མ་བཞུན་པ་ཡིན་ནོ།།

དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ནི། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་པའོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་མཐུན་པས་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་བྱིན་ཅི་ལོག་ནི། གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་པའོ།།
དབེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། རྗེས་བྱའ་ལོག་པར་སྒྲུས་པས་སོ། །དེ་དག་
ཐམས་ཅད་ནི་ཆོས་མཐུན་པའི་དབེ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་མི་མཐུན་དབེ་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དོན་སྐྱོན་ལྷགས་པ་དང་།
སྐྱ་སྐྱོན་ལྷགས་པ་དང་། སྐྱ་སྐྱོན་ལྷགས་པའི་དབེ་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཆོས་མི་མཐུན་པས་ཀྱང་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་ལས་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་མི་ལྡོག་པ་ཅན་དག་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་མི་ལྡོག་
པ་ཅན་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
རྩལ་སྤྲ་རབ་བཞིན་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། དཔེ་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལས་མི་ལྡོག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་སྤྲ་རབ་རྣམས་ནི་རྟག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལས་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱབ་
པའི་ཆོས་རྟགས་ལས་མི་ལྡོག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ལས་རྣམས་ནི་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟགས་ཆོས་གཉིག་ལས་མི་ལྡོག་པ་ཅན་
ཡིན་ཏེ། རམ་མཁའ་ལས་གཉིག་མ་ལོག་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སྟོ་སྟོན་ལྷགས་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤང་བཤད་པ་ནི།

དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་སྐྱབ་པའི་ཆོས་རྟགས་དང་གཉིག་
ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དཔེ་བསྟན་པ་ནི།

དཔེར་ན་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ། ཡིད་ཆེས་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་སུ་གྱུར་པ་ཚད་མ་
སྤུའི་ཕྱིན་པ་བསྟན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དཔེར་ན་དྲང་སྤང་སེར་སྒྲུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ་
 ཡིད་ཆེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དམ་བཅའ་བ་གཉིས་བཀོད་ནས། རྒྱ་མཚན་ནི། ཐམས་ཅད་
 མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཚད་མའི་སྟུལ་དུ་
 བྱིན་པ་བསྟན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ། །ཞེས་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ།

འདིར་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ། འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པ་དེས་ནི་སྐར་མའི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ཏེ།
 དཔེར་ན་བྱ་བ་མཚོག་དང་སྤྲོད་རིས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འདིར་ཚོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ་འདོད་
 ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སྐར་མའི་དབྱེད་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་
 བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ནས་བསྟན་པས་བྱུང་བ་སྟེ། དཔེར་ན་གཅེར་བུ་པའི་སྟོན་པ་བྱ་བ་མཚོག་
 དང་སྤྲོད་རིས་ལ་སོགས་པས་སྐར་མའི་དབྱེད་སྟུལ་དུ་བྱིན་པ་བསྟན་ཏོ། །དེའི་བྱིར་དེད་ག་
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའམ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་ཡིད་ཆེས་པར་རུས་སོ་ཞེའོ།

ཚོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ལས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་
 ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ཚོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་དེ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཚོས་ལས་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཟུང་བའི་དཔེ་ལྟར་སྤྲོད་ཡིན་ཏེ། འདིར་བྱ་བ་མཚོག་དང་སྤྲོད་རིས་ལ་སོགས་པ་ཚོས་མི་མཐུན་

པའི་དཔེ་ཉིད་དུ་བསྟན་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་མ་
ཡིན་པ་གཉིས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་དག་ལས་ལོག་པར་ངེས་
པ་མེད་དོ།

སྐྱབ་པ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ནི། དཔེར་ན་གསུམ་རིག་པའི་བྲམ་ཟེས་ནི་
མི་འགའ་ཞིག་གི་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཆོག་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལ་
སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། སྐྱབ་པའི་རྟགས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ནི། དཔེར་ན་ངེས་བརྗོད་ཀྱི་
རིག་བྱེད་དང་། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རིག་བྱེད་དང་། སྟན་དངགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་
གསུམ་རིག་པའི་བྲམ་ཟེ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་མི་འགའ་
ཞིག་གི་ཆོག་རྟག་ཏུ་ཆད་མར་གཟུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། མི་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
དང་ལྷན་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

འདིར་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། ཆོག་གཟུང་བར་བྱ་བ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་
ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྷན་པ་སྟེ། དཔེར་ན་གོ་ཏམ་ལ་སོགས་པ་
ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བྱེད་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། དྲང་སྟོང་གོ་ཏམ་སྟེ་དྲང་སྟོང་ཡིད་ལས་བྱུང་བ་
དང་དྲང་སྟོང་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པས་སྐར་མའི་དབྱེད་ཤེས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བྱེད་

པ་ལྟ་བུའོ། །དང་སྒྲོང་དེ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བྱས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་ནི། གསུམ་རིག་པའི་བྲམ་ཟེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་ཆད་མར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

གྲོ་ཏམ་ལ་སོགས་པ་ལས་སྐྱབ་པའི་ཆོས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་
ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གྲོ་ཏམ་ལ་སོགས་པ་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་དེ་རྣམས་ནི། སྐྱབ་པའི་ཆོས་ལས་
ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པའི་རྟགས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་
ལས་ལོག་པར་ངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་དོ།།

གཉིས་ཀ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ནི། དཔེར་ན་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་
ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ཀྱན་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གཉིས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གཏུན་ཆོགས་ནི། སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་
པ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་ཀྱན་ཏུ་
འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡོངས་སུ་འཛིན་ནི་རྫས་བདག་གིར་བྱས་
པའོ། །ཀྱན་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་བདག་གིར་བྱས་པའི་འོག་ཏུ་ཞེས་པའོ།།

འདིར་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་ནི་ཡོངས་
སུ་འཛིན་པ་དང་ཀྱན་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་བྱུ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། མོང་གི་གཏན་ཚིགས་དེའི་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་དེ་ལ་ནི། ཡོངས་སྲུ་འཛིན་པ་དང་ཀུན་རྩ་འཛིན་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་བྱ་མཆོག་ལ་
སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱིན་པ་ན་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མི་ལེན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་
དེད་ག་ལ་ཡོངས་སྲུ་འཛིན་པ་མེད་དོ། །ཡོངས་སྲུ་འཛིན་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་རྩ་འཛིན་
པ་མེད་དོ། །དེད་ག་ནི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ།།

བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་ཆོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་
དང་། ཡོངས་སྲུ་འཛིན་པ་དང་ཀུན་རྩ་འཛིན་པ། བྱ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྷོག་
པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ལྟར་སྒྲུབ་དེ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པའི་
ཆོས་གཉིས་ཀ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བསྐྱབ་པར་
བྱ་བའི་ཆོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་
བྱའོ། །སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཡོངས་སྲུ་འཛིན་པ་ཡང་སེམས་ཀྱིས་བདག་གིར་བྱེད་པའོ། །ཀུན་རྩ་
འཛིན་པ་ཡང་སྟེད་པ་སྟེ། དེད་ག་ཐམས་ཅད་ནི་སེམས་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་དབང་པོའི་སྟོང་
ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་བྱ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྷོག་པ་ཉིད་དུ་
ངེས་པར་བྱ་མི་རུས་སོ།།

གསུམ་པ་སྒྲིལ་ཞུགས་པའི་དཔེ་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་པ་ནི།

ལྷོག་པ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་
བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ལྷོག་པའི་བྱབ་པ་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲེས་བྲུ་པ་རོལ་པོ་ཚས་ཅན། འདོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་མི་མཐུན་དཔེ་ནི།

གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་
དེའི་དུམ་བུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རྟེ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་ངག་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་དེའི་དུམ་བུ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

གལ་ཏེ་དེའི་དུམ་བུ་ལས་གཉི་ཀ་ལྷོག་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་
བྲལ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བྱབ་པར་ལྷོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ལྷོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། འདིར་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ལྷོག་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གལ་ཏེ་དེའི་དུམ་བུ་ལ་
སེམས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི།
འོན་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་བྱབ་པར་མི་འགྲུབ་

སྟེ། འདོད་ཆགས་ཅན་ཉིད་དང། སྤྱོད་པ་གཉིས་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ཆགས་ཅན་ཉིད་
ལྷོག་པ་ན་སྤྱོད་པ་ངེས་པར་སྒྲིག་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེའི་བྱིར་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་རྟགས་
ཆོས་གཉིས་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ཡང་དངོས་སྲུ་ན་འདི་ལ་ལྷོག་པའི་བྱིར་བ་མེད་དོ།

ལྷོག་པ་རབ་རྩ་མ་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན་སྤྱོད་པའི་བྱིར་མི་
རྟག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། བྱིར་བས་སྤྱོད་པ་རྟག་པར་སྤྱོད་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན། སྤྱོད་པའི་བྱིར་མི་
རྟག་པ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བཀོད་པའི་ཆོ། གང་ལ་ལྷོག་
པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི། སྤྱོད་པའི་བྱིར་མི་རྟག་
པ་སྟེ། ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་རྫོང་པར་བྱེད་ན། དེས་ནི་ལྷོག་པ་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གལ་ཏེ་དངོས་པོ་མ་ལུས་པར་སྤྱད་པ་གང་དག་རྟག་པ་དེ་དག་ནི་མ་བྱས་པའོ་
ཞེས་བརྗོད་ན། དེའི་ཆོ་ལྷོག་པ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། དཔེ་ཙམ་གྱིས་ནི་མ་ཡིན་ནོ།

ལྷོག་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ནི། དཔེར་ན་གང་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ།

ཞེས་སྒྲོས་ཏེ། ལྷོག་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ནི། དཔེར་ན། གང་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ།
འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་ཆོ། དཔེ་དེ་ནི་མི་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་
ཞིག་གང་རྟག་པ་དེ་ནི་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ལས་ལྷོག་པར་སྤྱོད་པས་ན་
ལྷོག་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཅས་བྱའོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི།

དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་མཐུན་པའི་
 རྟོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དམ།
 རྩེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་བསྟན་པར་མི་རུས་ཏེ།

ཞེས་སྟོས་ཏེ། དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་དེ་དག་གིས་ནི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་
 དང་། རྩེ་བྲག་གི་མཚན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དག་བསྟན་པར་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེ་དག་
 དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་ཞེས་བྱའོ། །དཔེ་དང་འདྲ་བར་སྣང་བས་ན་དཔེ་ལྟར་སྣང་བ་རྣམས་སོ། །

དེའི་ཕྱིར་དོན་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་དག་བསལ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །

ཞེས་སྟོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པ་དེ་དག་གཉིགས་ཀྱང་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་
 བར་མི་རུས་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་ཀྱི་དབང་གིས་ན་དེ་དག་བསལ་བར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་
 ན་རེ་ཞིག་ཡང་དག་པའི་གཤམ་པ་འདྲ་བ་དང་བཅས་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །

བཞི་པ་སུན་འབྲིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སུན་འབྲིན་ཡང་དག་དང་། སུན་འབྲིན་ལྟར་
 སྣང་ངོ། །དང་པོ་ནི།

མ་ཚང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྤྱུས་པ་ནི་སུན་འབྲིན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །

ཞེས་སྟོས་ཏེ། ད་ནི་དེའི་གཉེན་པོ་བཤད་པར་བཞེད་དེ། མ་ཚང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གང་
 དག་ཡིན་པ་དེ་དག་སྤྱུས་པ་ནི་དེ་རེ་རེ་ལ་སུན་འབྲིན་པ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །

སྒར་བསྐྱབས་པའི་སྐྱོན་མ་ཚང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐྱོས་པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་
དག་བརྗོད་པ་ནི་སུན་འབྱེན་པ་ཡིན་ཏེ།

ཞེས་སྐྱོས་ཏེ། སྒར་བཤད་པའི་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཚང་བ་ཉིད་དང་། ལ་སོགས་པ་
ཞེས་སྐྱོས་པས་ནི་མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། དེའི་སྐྱོན་རྣམས་ཡོངས་
སུ་བསྐྱེའོ། །འདིས་རྗོད་པར་བྱེད་པས་ན་བརྗོད་པ་ནི་ཆོག་སྟེ། ཆོག་གང་གིས་སྐྱོན་རྣམས་
སྐྱོགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སུན་འབྱེན་པ་ཞེས་བྱེའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། དེའི་བྱིར་།

དེས་ལ་རྩོམ་པའི་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ།།

ཞེས་སྐྱོས་ཏེ། གང་གི་བྱིར་ཆོག་དེས་སྐྱོགས་སྒྲུ་མ་བས་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་
གོགས་བྱེད་པ་དེའི་བྱིར་། དེ་ནི་སུན་འབྱེན་པ་ཞེས་བྱེའོ། །རེ་ཞིག་དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པའི་སུན་
འབྱེན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྒྲུང་ནི།

སུན་འབྱེན་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་དག་ནི་ལྟག་ཆོད་རྣམས་ཏེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་
སྐྱོན་རྗོད་པ་དག་ནི་ལྟག་ཆོད་རྣམས་ཡིན་ནོ།།

ཞེས་སྐྱོས་ཏེ། ལྟག་ཆོད་རྣམས་ནི་སུན་འབྱེན་པ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱེའོ། །ཡང་
ལྟག་ཆོད་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་ལ། སྐྱོན་ཡང་ཡིན་
པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་རྣམས་སོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་བདེན་

པའོ། །དེདག་བརྗོད་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིན་རྣམས་བརྗོད་པ་སྟེ། ཚིག་གང་གིས་
སྒྲུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་དེདག་ནི་ལྷག་ཚད་དག་ཡིན་པར་བརྟུ་བར་བྱའོ།།

ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་བརྟན་པའི་སྐབས་ཡིན་ན། ཅིའི་ཕྱིར་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་དང་ལྟར་
སྒྲུབ་པ་དག་སྟོན་ཅིན། ལན་བཏབ་པ་དག་དང་། སུན་འབྱེན་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་དག་བརྟན་ན།
ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་དེདག་གཉིན་པོ་དང་བཅས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་འདི་དག་
ནི་འདི་ལ་སུན་འབྱེན་པ་ཡིན་པས་དེདག་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཆེ་འདི་
དག་ནི་སུན་འབྱེན་པ་ལྟར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་དེདག་གིས་མི་འཛིགས་པར་རིག་པར་བྱའོ་ཞེས་
བཤད་པ་ཡིན་པ་དེའི་ཆེ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཉིད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བརྟན་པར་འགྱུར་
བས། དེའི་ཕྱིར་རི་སྐད་སྒྲུས་པའི་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མེད་དོ།།

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པས་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

ཚད་མ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚུབ་ཡོངས་སུ་འདུ་བ་རིགས་པའི་གཞུང་
ལུགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རྩ་བྱེད་པས་རི་ལྟར་འགྲེལ་བའི་
རྩལ་ལས། གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ལེའུ་རྣམ་པར་བཤད་པ་སྟེ་གསུམ་པའོ།།

གསུམ་པ་མཐའ་མར་དགེ་བ་བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ནི།

རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་རྩ་བྱེད་པ་རྫོགས་སོ།།

ཞེས་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་འགྲུལ་མཐར་ཕྱིན་པའི་བྱ་བ་ནི།

པརྟེ་ཏ་གཞན་ལ་ཕན་པ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་སློ་ལྷན་
ཤེས་རབ་ཀྱིས་བསྒྱུར་ཅིང་ལུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

ཞེས་པས་བསྟན་ཏོ།

ཐེ་སྟོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་ཐེ་བཞི་པོ་ལ།

ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་གང་གིས་འདུག་ན་ཡང་།

རིགས་པས་བྲངས་པའི་ངེས་ཤེས་གལ་ཆེའི་ཕྱིར།

ཚད་མའི་བསྟན་བཅོས་ཉིད་ལ་འདུག་པར་གཅེས།

དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་བསྟན་པའི་འགྲེལ་བ་ཉིད།

ཟུར་དུ་བཀོལ་བའི་བསོད་ནམས་ཚོགས་དེ་ཡིས།

རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འཕེལ་ཞིང་རྒྱས་ནས་གྱུར།

འགྲོ་ཀུན་བདེ་དགའི་དཔལ་ལ་སྟོན་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་རིགས་ཐིགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ཉིད་རིགས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཟུར་བཀོལ་ཞིག་གྲུབ་
ན་ཕྱག་དཔེ་གསར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བར་འདུག་སྟམ་ཡང་ལེ་ལོ་དང་ཕྱིར་
བཤོལ་གྱི་དབང་དུ་ཤོར་ནས་རིམ་འགྲུངས་སུ་གྱུར་པ་ལ། རང་སྟོབ་མཁན་པོ་ཤེས་རབ་

ཡུན་ཚོགས་ཀྱིས་རིག་མཛོད་དུ་འདོན་བཅུག་དང་ཁ་སྐོང་ཞུས་པའི་དཔེ་གྲོག་གི་མཐུན་ཆེན་
 གནང་བ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས། ལེའུ་གཉིས་པ་རང་དོན་དང་། གསུམ་པ་གཞན་དོན་ལེའུ་
 མཇུག་མ་ཚང་བ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་དུ་ལ་བ་ལྷའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་མ་ལ་ཕན་པའི་དགོངས་པ་
 གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་ཁ་སྐོང་དང་། ས་བཅད་མ་ཚང་བ་རྣམས་གསར་དུ་བསྐྱིགས་ཏེ། ཁ་འགྲུ་
 བས་བྱུང་བའོལ་ཞུས་པས་བསྟན་འགྲོ་ལ་ཕན་པའི་རྒྱུ་ལྟར་ཅིག། སམ་མཁྱེལ་ལོ།།